

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben: Vidéken:
Egy hóra. I kor. Egy hóra. I kor. 50 fill.
Negyedévre 3. Negyedévre 4. 50.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

DEBRECZEN,
Piac-utca 49. szám.

A belső béke.

Debreczen, október 22.

Nagyon valószínű és éppen olyan természetes is, hogy a munkapárt közeledik az ellenzékhez a béke érdekében. A munkapárt kezdettől fogva már nem egy alkalommal jelét, bizonyosságát adta, hogy a békének, a normális parlamenti működésnek visszatértét fölébe helyezi minden érzékenységnek, minden etikett-kérdésnek, aminők más disszonanciák esetében bizonyára fölmerülnek a körül, hogy ki kezdje a békülést. A munkapárt, a multnak minden kudarca, megfeneklett kísérlete után is szívesen teszi meg a kezdő lépést, nem a maga és nem az ellenzék érdekében, hanem azért, mert erre a békére az országnak szüksége van, a mai, mindenféle válsággal teli időben inkább, mint valaha. Teszi az első lépést nem annak kedvéért, hogy a politikai zavarok hatásaiért a felelősséget magától elhárítsa, hiszen ezért joggal ugyse lehetett a többséget számadásra vonni: hanem kötelességből, komoly akarattal, és azzal a reménnyel, hogy kivételesen súlyos állapotok között az ellenzék tagjaiban a lelkiismeret, a közvéleménynek megbecsülése és meghallgatása erősebb lesz, mint a hiúság, hogy az obstrukciónak, ha már egyszer megkezdtek, minden áron győznie kell.

Igen, kivételesen és kétségbeejtően

rossz állapotok között van az ország, és ha az okokat, amelyeknek ezek előidézésében részük van, a politikai válság megszüntetésével teljesen nem is lehet kiküszöbölni, kétségtelen, hogy a belső rendnek, a magunk közötti egyetértésnek visszatérte lényegesen enyhítené a helyzetet. A háborus bonyodalom kitörése csak öregbítette a hitelhiányt, amelynek eredete az volt, hogy a külföld az állandó politikai zavarok miatt bizalmatlanná lett irányunkban, összevonta a köleszőnöket és hazaküldte a magyar papirok egy részét. De ha a multa nem is rekriminálunk: most, amikor az a veszély állandóan a fejünk fölött csüing, hogy a bal-kán felfordulás bennünket is magával ragad, szükséges, hogy a kicsinyes, jobbára személyi érzésekből kinőtt ellentétek elismuljanak és az elvi, egyébként tiszteletreméltó szempontokat jégre tegyék. A magyar történelem fog még alkalmat adni Andrassy Gyula grófnak, hogy igazolni próbálja, vajjon az angol alkotmány szerint joga van-e a képviselőházi elnöknek arra, amit Tisza István gróf tett; Justh Gyula, egészségében megerősödve, lehet még bajnoka a „megbántott alkotmány-nak”; Károlyi Mihály gróf is kereshet még majd formákat, amelyek neki elégtételt szereznek a kivezetetés szörnyüségéért. És ha a választójog most nem is valósulhatna meg a radikálisok óhajtott teljességben, azért az nem temetődik el. Most azonban,

amikor a gazdasági élet, a mindennapos kenyérkereset minden ágában a legsötétebb gondok léptek előtérbe, — a rombolást ne folytassák a politikusok, a törvényhozók, a kiknek hivatás szerint az ország javát, minden itt élő ember jobb boldogulását kellene szolgálni. Az országnak, az embereknek semmi hasznuk nincsen a disputából, a vég nélküli szó- és kereplőharcból, amellyel az okozókat, az első és igazi okozókat igyekeznek keresni és meghurcolni. Bizzák most már nyugodtan ezt a tisztában látó, az izgalmaktól és elfogultságtól távolabb álló utókorra: most azzal tehetik a legnagyobb szolgálatot, ha minden más szempontot félretéve, módot nyújtanak a megegyezésre.

Az optimizmust ugyan erősen megviselték a magyar politika eseményei, de azért még mindig él és lobog az, hogy ami nem sikerült korábban, amikor ez volt a legfőbb bajunk, az most, amikor a katasztrofák árnyéka szállt fölénk, sikerülni fog. A munkapártot is ez a remény vezeti, amikor kész új hidat kínálni a megegyezés felé. Igaz ugyan, hogy az ellenzéki politikusok még a legutóbbi nyilatkozatokban is annyi engesztelhetetlenséget, annyi gyűlöletet és olyan merev elzárkózást hirdettek, amennyi mindenesetre sok akadályt jelent a kiegyenlítés útján. De minden büszke közjogi felfogás, minden sértett önérzet és minden szenvedélyes harag meg kell, hogy hátráljon a

KALAPUJDONSÁGOK FEKETÉNÉL.

A színészeány.

Irta: SZEKULA JENŐ.

A színészkisasszony a ruháit rendezgette, miket nehéz ruhakosarakban hozott utána egy parasztfiú. Az asztalon fojtó illatu petroleum-lámpa égett, az alacsony mestergerendák szinte érintették hajfüreteit, ha lábujj-hegyre ágaskodott; a butorzat egyszerű volt és paraszti, a falon egy ócska, szinehagyott olajnyomat, még nem volt ideje, hogy jobban megnézze: talán Petőfi halálát ábrázolta, amint szive vérével rajzolta bele a csatamező homokjába ezt a szót: „hazám.”

— Vajjon milyen lesz az idej telem, — suttogta a színészeány fázósan és elmerengve, míg leült az asztal mellé és egy pillanattig reszketve, szinte eszelősen bámult maga elé.

A benyilóban egy vén cipészmeister kapufán kovácsolt, egy ezüstös haju, terebélyes asszonyság szapult és tanitgatott valami maszatosképi kis eselédleányt, aki meglapulva, kedt engedelmességgel hallgatta. Az alacsony lámpa fénye, a hangok, az inasgyerek halk tázása átszűrődött a színészeány szobájába, aki második napja és albérletben lakott itt. De fölriadt mégis álmodozásából:

— Ez lesz tehát az új környezetem, — suttogta maga elé és elmerengve. De a hangjában

ban nem volt sem szemrehányás, sem szomorúság.

Kun Saroltának hívták, az erős szűzek nemes és nagytrató fajtájából, alakja karcsu volt és igéző, még fiatalabbnak mutatta koránál, de erős és hajlékony is, mint az acél. Még nem tudta, mi a szerelem, bár már kiraboltak és megcsalottak érezte magát. Még növendékéány korában adta el az anyja, vagy ő adta el magát az anyjáért. Egy bankpénztárnok vásárolta meg — olcsón — úgy tört rá, mint a faun a kelepőcebe került najádra; s bizonyára sejtelve sem volt, mily nemes kincset szorongat a karjai között. De Kun Sarolta lelkére nem volt nagyobb hatása ennek a viszonynak, még csak áldozatnak sem tekintette, csak valami szükséges rossznak, amin, az ő pályáján, szegény leánvoknak előbb-utóbb keresztül kell menni. A pénztárnok is kiadta az utját hamar, mihelyest egy kis lélegzethez tudott jutni:

— Ne álljon az utamban! — mondta a bankpénztárnosnak, aki már formálisan beléje szeretett, sőt a kezét is megkérte. — Nem tudom szeretni. S ha a barátnője voltam is magának, a felesége nem lennék soha, soha.

Kiadta tehát az utját, de utána nem következett senki! bár tavaly, ugy emlékezett, ábrándozásra indította egy ulánushadnagy-nak két szeme, de ezt is hamarosan kiverte

a fejéből. Mert gróf volt ugyan, de nagyon szegény s nem heviték nemes érzések, csak futó kaland kellett ennek is és ingyen szerelem.

A színészeány összerázkódott. Az alacsony ablakon át kitekintett a sötétbevesző folyóra, mely halottféhéren siklott el a kisvárosi füzesek alatt:

— Gyűlölöm a férfiakat, — mondotta kábultan, de fenhargon, mintha a rivalda előtt beszélne. S összehuzta a nyakát, melegen, fehér pamutbluza alá, amit szívesen vett föl otthon hűvös, őszi estéken. De ábrándozásában hirtelen megriasztotta a háziasszonva, aki benyitott most az aiton:

— Nem parancsol-e teát, kedves? — kérdezte falusias barátsággal. — Szívesen megfőzöm.

A színészeány nemet intett a fejével. Némán, komoly méltósággal, mintha festett korona lenne most is a fején, mint „Stuart Máriá”-ban.

— Akkor bocsásson meg, hogy zavartam, — felelte a terebélyes iparosasszony, aki fajtájának a makacs nagytratórekvésével szerett volna ezzel a finom pesti leánnyal könnyebb barátságba elegyedni.

Kun Sarolta magára maradt a ruháival és az álmaival.

Az utazókosarak tartalmát apránként

kérdés elől, amelyet a közvélemény most már nem a szelid óhajással, hanem a szorongatott emberek kétségbeesésével vet föl: le kell az országnak egészen romlania, csak azért, hogy Andrassy Gyulának igaza, Justh Gyulának mámoros győzelme és Károlyi Mihály grófnak ragyogó elégtétele legyen? ... Ez a főkérdés azokban a tárgyalásokban, amelyek hír szerint, a munkapárt kezdesére megindulnak.

Már megint elkéstünk.

Általános titkolózás minden vonalon.

Valahányszor Debreczen városa szóba kerül egy-egy olyan kérdésnél, amely finánciális, közgazdasági érdekeket érint, nem mulasztja el sem a sajtó, sem a törvényhatósági bizottságnak akármelyik tagja is erősen hangsúlyozni, hogy Debreczen rohamosan fejlődik. Jól esik ezt hangoztatni s bizonyos biztatás is van benne. Kétségtelen, hogy ha a fejlődésnek és haladásnak eszmék termelésében kell megnyilatkoznia, akkor fejlődésünk és haladásunk rohamos. Ám a tények nem mindig igazolják ezt a rohamosságot, sőt néha több kerékkötést, félfélgondalmaskodást látunk, amely a cselekvés merészségének hiányában így kezeli a — mondjuk — rohamosan fejlődő várost, mint egy kisbirtokot.

Nincs élénkebb bizonyítéka e féls, cselekedni nem merő s áldozatoktól remegő politikának, mint az, hogy ha egy kérdést kell letárgyalni, amely csak egy kissé is túlhalad egy polgári háztartás keretein, azt zárt ajtók mögött tapogatózó féltékenységgel s konzervatív bürokratikus fölfogással s halasztási vágyal intézzük el. Persze úgy, hogy a tanácskozás egyetlen momentumára se kerüljön nyilvánosságra. És azután még egy bajt idéz elő: éppen azt, amire most céloztunk, hogy ugyanis a nyilvánosság kizáratik a fontos kérdések ismeretéből. Mert hiszen a közgyűlés már rendszeren a fajt accompli elé kerül, vagy pedig az ügy kerül oda olyan stádiumba, hogy az már bizonyos irányba terelődött, amelyből a közgyűlés egy 5—10 perces tárgyalás során eltéríteni nem is tudja.

És az, hogy a nyilvánosság nem értesül idejekorán, vagy kellően egy-egy nagy kérdésről, azt eredményezi, hogy a polgárság

széttértette a székekre és az ágyra. A szoba megtelt ruhákkal, kalapokkal.

Ez a fehér muszlín már nagyon foszladozik. Már csak a szinpadon lehet viselni. Még egyszer kimossák, azután vége. Zsándárkék grenadin ruháját még elhordhatja az őszszel. Egyszínű selyemruhája, himzett díszítéseivel, még szép, de már kinötte egy kissé és inkább estélyekre való kosztim. Rakosgatta, rendezgette a ruháit, átható gonddal, míg a juka összeszorult s lelkét valami néma fájdalom fonta át:

— Ezek a ruhák néma tanui becsületességemnek, — gondolta. — Ha rossz lennék, mint a többiek ...

Nem folytatta. Szeretett még maga előtt is, vagy ha a tülkörbe nézett, a megközelíthetlenség és a szüizes tisztaság szerepében tetszelegni. A bankpénztárnok el volt felejtve régen. Vagy talán nem is gondolt rá soha?

Azután a kalapokat bírálta meg leányos szeretettel:

— Fehér kócsagomnak kihullott a szála, — bugta a színészkisasszony. — Tavaly még száztizenegy szál volt, most alig van már belőle ötven. Hogy foszlik és vedlik ez a kócsag!

Elkomolyodott. Egy piros kalap jutott az eszébe, lekonyuló paradicsommadár-tollal. Két hét előtt látta egy kirakatban. Fájt a szíve. Meg szeretne volna venni. De nem volt elég

nem látván az ügyeket, nem győződhetik meg azok szükségességéről, fontosságáról, nem szívódik bele a lelkébe a meggyőződés, hogy amire most áldozni kell, az jó, az szükséges s így nem is lelkesedik azért a sokszor hangoztatott fejlődési processusért, szinte távol áll az eseményektől, amelyek érte, az ő áldozatkésztségével, de még sem vele történnek meg.

Pedig nagyon szükséges volna a nyilvánosság együttérzése, lelkesedése, mert sokok kérdésben öntene az intézőkörökbe szintén több lelkesedést s talán megteremthetné azt a lázas munkát, amelyet a rohamos fejlődés egyenesen megkíván s amelyet nem tulságos mértékben látunk.

Nem akarunk még hivatkozni arra, hogy a nyilvánosság joga is van tudni a bőrre menő intézkedésekről. A nyilvánosság csak hasznára lehet az ügyeknek, sohasem kárára, sőt éppen megfordítva. Ezt igazolja az a körülmény is, hogy például az egyetem dolgában meglepetésekről beszélgettek, amelyeket az geyházkerület máris nehézményezett s melyek alkalmat adtak fölösleges és kellemetlen szöbeszédre. Mert ezek a dolgok csak azért meglepetések, mivel a nyilvánosság nem tudott azokról. E kérdésben például annyira ment a bizalmas jelleg, hogy a mikor a város tanácsa elé került a dolog, annak egyetlen tagja sem tudott a kérdés mibenállásáról.

A nagy titkolózás azután fölkelti azt a gyanút is, hogy abban a kérdésben a titkolózás nem jelent egyebet, mint fiaskót, a vezetőség tehetetlenségét. Különösen indokolt ez a gyanu egy újabb fontos dolognál a honvédhadosztály parancsnokság kérdésénél.

Emlékeztünk rá, hogy *Kernhoffer József* és *Fejér Ferenc* bizottsági tagok forszírozták nagyon helyesen a hadosztályparancsnokság megszerzését, amivel velejárta volna a tüzérség is. Akkor különös fontoskodással mondták, hogy a polgármester minden lehetőt megtett már, illetve idejekorán jelentkezett. De biztató jelenségek lévén a levegőben, titkolózni kell, hogy el ne rontsa a nyilvánosság a dologot. A nyilvánosság pedig elhallgatott, nem tartotta felszinen a dologot s a hadosztály- és dandárparancsnokságot meg is kapta — Nagyváradi, amely nem titkolózott, amelynek nyilvánossága folyton foglalkozott e kérdéssel s amelynek polgármestere kijárta, kiverkedte, vagy kieroszakolta már most Nagyváradnak mindazt, amit Debreczen szeretett volna magának s amire milliókat akart áldozni.

pénze. S ott még nem tartott, hogy egy kalapért eladja magát!

Fölcsavarta a petroleum-lámpa kanócsát s odahelyezte a tükkör elé. Haját megigazitva, fölpróbálta kis kapot-kalapját, amit nemrégén vásárolt, nem is valami elsőrendű tiszletben. Féloldalra igazított hajéke finom árnyvat vont most nemes halványású arcára, amely telt és egészséges fényű volt mégis:

— Szép vagyok? — tűnődött elmerengve.

A főveget visszahelyezte gondosan az ágyra és a földre kuporodva, mint a kisgyermek, átengedte magát céltalan és üres álmodásainak. Néhány szalag került a kezébe; elmosódott aranyfelirással, régebbi diadalok emlékei. Két szál elhervadt virág, — maga sem tudta, minek tette föltre; igen, anyja vette, az anyja, vagy az unokahuga. Már nem emlékezett. Elmosolyodott. Egészen friss virágcsokorra bukkant. Csak tegnap kapta. Első fellépése tiszteletére. Kék szalaggal átfont őszi violák. Illatosak. A gyógyszerész küldte, vagy a járásbíró? Nem tudta még. Irás nem volt mellékelve.

Juliát játszotta, — igen, — nagyon szép lehetett, — az árvaszéki ülnök fölállott a páholyban és úgy tapsolt és egy barátságos arcu fiatal ügyvédné a kripta-jelenetnél hangos sírásra fakadt.

Hogy pedig így van a dolog, bizonyítja egyik nagyváradi lapársunk következő közlése:

Váratlan szenzációként érkezett tegnap a városhoz a nagyváradi honvédezeredparancsnokság átirata, amely tudatja, hogy a honvédelmi miniszter elrendelte Nagyváradon a 20. honvéd gyalog hadosztályparancsnokság és a 39. honvéd gyalog dandárparancsnokság felállítását.

Mióta a honvédtüzérségi kaszárnyaváros szó volt, mint reményekkel teljes seitelem és vágyakozás lebegett a levegőben, hogy Nagyvárad nemsokára magas katonai parancsnokságok állomáshelve lesz. Annvit csaknem bizonyosra vettünk, hogy dandárparancsnokságot kapunk, de hogy honvéd hadosztályparancsnokság is lesz Nagyváradon, arra nem igen mertünk komolyan gondolni. Tegnap azután egyszerre kiderült, hogy két újonnan szervezett katonai parancsnokság létesül Nagyváradon.

Ránffy Zsigmond honvédezered parancsnok igen szűkszavuan tudatta október 18-án kelt 276. háb. gt. 191. sz. átiratában, hogy 1913 március 1-én a 20. honvéd gyaloghadosztály és a 39. honvéd gyalogdandárparancsnokság lesz Nagyváradon elhelyezendő. Az új parancsnokságok számára sürgősen helyiséget kér a várostól.

Komlóssy József tanácsos tegnap ezeket mondta:

— Valóban úgy van: a két parancsnokság felállításáról most szereztünk pozitív tudomást az ezredparancsnokság átiratából. A honvédtüzérségi laktanva létesítésekor már biztattak bennünket és ezt a polgármester ur ki is jelentette a közgyűlésen, hogy utána magas katonai hatóságokat fogunk kapni. A két parancsnokság egelőre annvit jelent, hogy március 1-én egy altábornagy és egy vezérőrnagy jön Nagyváradra a megfelelő törzstiszti és tiszt karral. Ennek a következőzenekart Nagyváradra hozzák. A 20. gyaloghadosztályt és a 39. dandárt most szervezik a véderőtörvény alapján és ezeknek természetesen Nagyvárad lesz most az első állomáshelve.

Ránffy Zsigmond ezredparancsnok a következőket mondta:

— A gyaloghadosztály és a gyalogdandár szervezéseinek előmunkálatait mi már néhány héttel ezelőtt megkezdttük. A várost azonban hivatalosan csak ma értesítettük

— Milyen szép voltam, — ismételtette a színésznő ábrándozással. Mosolygott.

Mert nagy sikere volt. Mikor előadás után megjelent a vendéglőben, a fehér-teremben borozgató urak felállottak a tiszteletére. Az egyik ur, igen komoly férfiú, városi tanácsos és bizonyára előadó a szini-bizottságban, hangosan felkiáltott:

— Ilyen Juliánk nem volt még soha!

Most megismételtette magában a fenhangan tett és a nagy nyilvánosság előtt elhangzott kritikát és kis szívet egy pillanatra öröm és boldogság árasztotta el.

De elkomorodott megint. S ha sikere is volt? Mit ér? Azért csak ott tart, ahol tavaly előtt is volt és két év múlva sem tart tovább. Ez a kis tiszaparti város távolabb esik a világtól, mintha tul volna az Operenciás tengeren. S ha itt virágosóval is árasztának el minden este s beléjebolondulna az egész város, — a nagy nyilvánosság akkor sem fogja emlegetni a nevét. Jaj, nem erre gondolt, nem erről álmodozott!

Tágrameredt szemmel bámult az ablakon át beáradó csillagtalan sötétségbe.

— De hiszen Duse is így kezdte, — igyekezett megnyugtanni felizgatott idegzetét.

Igen, Duse, akit még nem láott, csak olvasásból ismerte, aki mint sovány kiéhezte-

Csipkét, harisnyát legolcsóbban kizárólag csak a **Csipke-áruházban** vásároljunk! Kérem a címre ügyelni: **S A S-U. 4.**

arról, hogy milyen parancsnokságokat fognak itt felállítani. A helviség iránt is puhatólótunk már, de hivatalosan csak ezután fogja egy vegyes bizottság a helviséget kiszemelni.

Most azután nagyon kétséges, hogy minden utánjárás után sikerül-e még valamit kivívni ia megint s nem először, bizonyára nem is utoljára megkészt Debreczennek.

Az új görög kat. püspökség

Minden magyar ember felekezeti különbség nélkül, osztatlan rokonszenvvel kísérte azt a harcot, melyet Hajdudoroggal az élen a magyar istenitiszteleti nyelv érdekében a görög kath. magyarság vívott.

Azt a döntést aztán, mely a hajdudorogi görög kath. püspökség kiszakítását valahára elrendelte, felekezeti különbség nélkül minden magyar örömmel üdvözölte.

Örömmel fogadtuk mi is, a tiszántuli nagy egyházkerület református magyarsága, kik lélekben mindig rokonszenveztünk a dorogi hajduk törekvéseivel s akik mint velök együtt élő, legközelebről érdekelt szomszédok, állandóan a tanui voltunk annak a kétségbeesett birkózásnak, amit ez a teljesen magára hagyott gör. kath. magyarság a magyar nyelv érdekében kifejtett.

A magyarságot gyűlölő s a magyar állam ellenségeinek bizonyult oláh püspökök fenhatósága alá kényszerítve, a régi derék, magyar érzelmű hazafias papság helyett dáko román és pánszláv lelkészeket kapva, hol Nagykarolyban, hol Makón, hol Aradon és sok más helyeken is, lelkész és hívők a gyülekezet és feljebbvalói között oly éles összeütközések történtek, oly izgatottság fogta el a lelkeket, hogy ez az izgatottság és torzalkodás már a többi magyarságra is, és az ott lakó más felekezetűekre átalragadt és legtöbb esetben a világi bíróság közbelépését is maga után vonta.

Nagykarolyban a gyülekezet nem fogadta el a rákényszerített s magyarul még beszélni sem akaró papot, Makón a kántorral volt baj, másutt a gyülekezet papjával együtt resistált. (Aradon a hazafias papot csapta el a püspök.) Egy türethetetlen állapot volt ez, mely szerint a lehetetlen egyházi jogi berendezkedés miatt a magára hagyott görög kath. magyarság nem tudott anyanyelvének templo-

mában érvényt szerezni akkor, amidőn ugyanazon lehetetlen egyházi jogi berendezkedés az oláh nyelvet mint oltári nyelvet korlátlanul érvényesítette s midőn az oláh nyelvet, mint a vallásos oktatás nyelvét a magyarelles nemzetiségi fanatizmus még az Alföldön is erőszakolta és még a mi középiskoláinkba is megpróbálta bevinni.

A görög kath. vallásu magyarság küzdelme bennünket úgy is mint iskolát tartó felekezetet, úgy is mint egyházat (a papjával és felsőségeivel viszálykodó gyülekezet harca a mi belső békénket is veszélyeztette), de főleg mint magyar embereket a legközelebről érdekelt. És érdekelt most is, midőn a per még csak félig van megnyerve s midőn a teljes győzelem kivívására az egész magyar osztatlan közvélemény támogatása szükséges. Azoknak a derék lelkészeknek és tudós férfiaknak, akik a szertartásos könyveket magyar nyelvre lefordították, azoknak a gyülekezeteknek, amelyek ezeket elfogadták és alkalmazták, mi is a legnagyobb tisztelettel adózunk és emlékeket megbecsüljük. Különösen meghatott pedig az a körülmény, hogy azt a nagy harcot a nép és a lelkészek sok ideig jóformán teljesen magukra hagyatva vívták.

A román kath. egyház hivatalosan nem igen támogatta őket. Előkelő világi emberek teljesen magukra hagyták őket. Ahogy a megye és a város magába olvaszthatja az eszével felemelkedett volt jobbágy gyermekét, vagy a tehetségével nagy állást kivívott polgár fiút: a román kath. egyház eddig épen így felszívta a görög katolikusokat, vagyont és befolyást szerzett. Csak akkor kezdtek ezek az urak a régóta szenvedő és küzdő görög kath. magyarság küzdelmével törődni, midőn a nép és a lelkes papok már az utnak legnagyobb felét megtették, midőn lassanként országos köztudattá vált, hogy a görög kath. magyarságot az ellenséges oláh nemzetiségi főpapság zsákmányául tovább hagyni nem szabad.

Amikor a győzelem valószínűsége és ezzel az új tisztségeknek és állásoknak a lehetőségét megnyitott, akkor tünt ki, hogy az elnyomott szerencsétlen görög kath. magyarságnak tekintélyes világi urai, főrendei és kanonok jelöltei is vannak.

Addig bizony szükség volt a mi támogatásunkra és a György Endre és a többiek önzetlen buzgalmára és hathatós segítségére is.

Most már Szabó János görög kath. főrend, Melles Emil és társai sárral dobálhat-

tett gyermekeleány kóborolta be a kis olasz színpadokat, míg végre meghalhatott, mint Julia Veronában, a nyílt amfiteátrumban és föltámadt, mint Róma királynője. Csak hogy Duse akkor még csak tizenhárom éves volt. Míg ő... már elmúlt tizenkilenc. Nem! Huszonegyesztendő éppén. Elpirult. De önön-maga előtt, az éveinek a számát nem merte mégsem egészen eltitkolni.

— Mint az isteni Duse, — ismételtette gépiesen. — Ő is sokat szenvedett.

Fázott. Szerette volna behivatni a házi-asszonyát és megkérni, hogy fűtsön be, de nem volt hozzá bátorsága. Vak. alaktalan félelem és iszonyat szállotta meg a lelkét, minőt gyermekek éreznek, éjjel, az elhagyott erdőknél. Tudatára ébredt annak, hogy egyedül van, — távol a házi tűzhelytől, — s fiatal leányhoz nem való ez a nagy elhagyatottság, vértet nélkül, örök harcban állva.

— A házi tűzhely nekem többé nem világol! — nyöszörögte.

Pedig szeretett volna visszatérni hozzá, melyet elhagyott, nagy, üres, de vakítófényű álomlángokat követve. Hogy az apját ápolná, aki nemes, de szélütött és munkaképtelen férfi, — anyja mellett ülne a konvhán, kisöccsét tanítgatná és várna, míg jön egy komoly fiatalember, aki megkéri a kezét és elveszi annak rendje és módja szerint. Vajjon nem volna-e szebb mint így, futva városról-

városra, ismeretlen színpadokon, idegen vidékeken, míg egyszer csak meg fogja akasztani utjában a vénség.

— Az apám! — ismételtette szent csodálattal, szinte szerelmesen, emlékezetébe idézve annak a férfinak az arcát, aki a legközelebb állott hozzá mindenkinél a földön.

A tenyerébe temette az arcát.

Jaj, csak volna most valaki vele, valami költő vagy művész, — mindig ilyenekre vágyott, — aki megértené az ő nagy, vérző, vonagló és mámoros lelkét, aki szeretni tudna és megragadná a kezét a végzetes pillanatokban. Csak volna valaki, akiben himni tudna és akit szerethetne.

— A szerelem! — ismételtette ünnepies áradozással.

Az ablakhoz lépett. Ott künn zugott és zajlott a Tisza, jejes árját sodorva magával messze havasi vizeknek. Sötét parti fák tüskés ágán egy fönna-akadt fehér kendő lobogott és repdesett a szélben.

A színésznő halotthalván arccal nézte. Vajjon egy év múlva nem fogja-e az én testemet is kidobni a víz, — suttozta babonásan, — nem fog-e majd engemet is eltemetni a Tisza?!

S mint akit távoli drámák igézete ijesztget, az ablaküveghez szorított arccal zokogott lélektelenül, keservesen.

nak bennünket és vádolhatnak amiatt, hogy ügyeinkbe avatkoztunk, hogy a székhely kérdésbe is beleszólunk, hogy papistábbak vagyunk a papistáknál és elhiszük, sőt másoknak is mondjuk: „Roma locuta, causa finita” és több efféle.

De ezek a beszédek csak gonosz meggyanúsítások és alaptalan vádak. Mi a görög kath. magyarság belügyeibe nem akarunk beleavatkozni, ezt őszintén valljuk: hogy rokonszenveztünk velök és hogy tehetségünk szerint támogattuk őket, azt nyíltan beismerjük. De hát ez még tán nem bűn? De bűn és véték, amit Szabó Jenő és társai mivelnek, akik viszálykodást vetnek a még meg sem alakult görög kath. magyar egyházmegeben és a részben akaratuk ellen idecsatolt s nemzetiségi papok kezén levő egyházak segélyével a küzdelemben első sorban álló s a legnépesebb magyar görög kath. egyház ellen fordultak. Az oláh Lukácsiu és társai bosszút lihegnek Dorog ellen, mert Dorognak tulajdonítják a magyarság győzelmét. A magyar Szabó Jenő és Melles Emil pedig ministrálnak nekik és mindent elkövetnek Dorog megfenyítésére. Értse, aki érti.

Sőt még ennél is tovább mennek és a magyar reformátusok ellenszenvét is fel akarják debreczeni kálvinizmus letörésére és meggyengítésére.

Ezt a püspökséget akariák felhasználni a debreceni kálvinizmus letörésére és meggyengítésére.

Ezért kínálják ide nekünk Debreczenbe a püspöki székhelyet és kínálják azok, akik a nemzeti ügy szolgálatában érdemeket szerzett nagy embereinket a legperfidébb módon meg-rágalmazzák. György Endrét, ki mint máramarosi ember a felső tiszavidéki görög kath. lelkészekkel régi benső barátságban van, aki politikai pályafutása alatt a dorogiakkal is személyes jó viszonyba került, hírlapi cikkekben, nyílt levelekben támadják és pöllengérezik. Azzal gyanúsítják, hogy nem magyarsága, hanem elfogult felekezeti sége vezette, Dorogot akarta kálvinistává tenni s mint bűnbakot állítják a közvélemény elé, hogy csak feltolta magát stb.

Sőt még ennél is tovább mennek. Bevonják ebbe az utálatos polémia szeretett püspökünket is, aki mint volt bősörményi lelkész és esperes minden vallásfelekezet papjával a legjobb viszonyt tartotta fel, aki mellett maga a bősörményi kath. pap is gyönyörű tanubizonyosságot tett, kit rokon kötelekek is fűznek a hajdumegyei magyar oroszokhoz s ki mint hajdumegyei bizottsági tag, Dorog mellett tört lándzsát. Még azért is gyűlöletessé akarják tenni, mert azt merete mondani, hogy Róma és a kormány döntése után bevezetettnek tartja a székhelykérdés dolgát. S azt állítják, hogy az ő ilymódon való beavatkozására a legtürelmelebb orosznak is felforr a vére. Már mint Szabó Jenőnek és a vezetése alatt kanonokságra pályázó kilenc papoknak, akik sehol sem voltak, amikor a magyar liturgikus könyveket irták és Salánkon s másutt türték, hogy azok helyett szláv nyelven misézzenek.

És ezek az urak akarnak ide közénk püspöknek, kanonoknak és status elnököknek jönni? Ide a protestáns Debreczenbe és Hajdu megyébe? És azután miután a megyét, várost, a mi nagy embereinket meghurcolták?

De ez már mégis csak több a soknál. Ezeket az insinúciókat, ezeket a törekvéseket már nekünk is vissza kell utasítanunk és le kell szegeznünk, hogy a magyar gör. kath. püspökség kérdésének végleges megoldását Szabó János főrend és társainak szerencsétlen keze hátráltatja; ők azok, akik a gör. kath. magyarok közt visszavonást támasztanak a székhelykérdésben szőtt intrikákkal az új püspök kinevezését hátráltatják s a nagy nemzeti ügyet a többi magyarság és előttünk is kompromittálják. Még többet is mondhatnánk, de elég egyelőre ennyi.

Dr. Ferenczy Gyula.

Gyapju szövetek legujabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
posztóhereshedőnél, Debreczen, Rossuth-u. l.
(Első takarékpénztár palotájában.)

Az utolsó fegyvergyakorlat

A honvédelmi miniszter rendelete.

A honvédelmi miniszter ma a következő rendeletet küldte Debrecen városához:

A Törvényhatósági Bizottságnak Debrecen.

A cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg létrejött megállapodás alapján és az új védtörvényi utasítás idevonatkozó rendelkezéseinek kibocsátásáig tudomásulvétel és mihez tartás végett a következőkről értesíti a törvényhatóságot:

A védtörvény 48. n. 1. pontjának hetedik bekezdése értelmében a tartalékos (póttartalékos) viszonyban teljesítendő utolsó fegyver- (szolgálati) gyakorlat alól — az egyévi önkéntesekből lett tartalékosok kivételével, — felmentendők azok, akik:

a) állománybavételük alkalmával valamely katonai bizottság előtt kimutatják, hogy a katonai lövészet és tornászati terén bizonyos — rendeleti uton közelebről meghatározandó — előképzettségük van.

b) az ifjuságnak a katonai tornászati és lövészetben való kiképzése terén legalább két éven át eredményesen működtek és ezt a közigazgatási járási tisztviselő bizonyítványával igazolják, feltéve, hogy e kedvezményben már az a) alatti okból nem részesítették.

Az erre a kedvezményre való igényt az illető szolgálatra kötelezettek állománytesztükkel kell érvényesíteniük és pedig az a) alatti kategóriába tartozó szolgálatköteleseknek már a tényleges szolgálatba való belépésük, illetve az első katonai kiképzetés megkezdése alkalmával: az 1912. évre nézve az érvényesítés végső határideijét október hó 31-ike tüzetik ki.

A vizsgálatnál a főszabály nem az elméletre, hanem a gyakorlati tudásra helyezendő, s emellett a vizsgázónak nyelvismereteire, illetőleg esetleges nyelvbéli nehézségeire is tekintettel kell lenni.

A vizsgáló katonai bizottságot az illető ezred- (osztály) parancsnok jelöli ki, s az a bizottság egy törzstisztből vagy annak helyetteséből és egy századosból áll.

Azok a szolgálatra kötelezettek, akik a tábori tüzésre, az egészségügyi csapatokhoz, az élelmezési szakhoz, a ruhakezelő intézetekhez, a gépkocsikerethez, a léghajós-osztályhoz vagy a lövésztűz intézetekhez osztattak be, a megkívánt előképzettséget a legközelebbi gyalogsági, vadász vagy lovasági csapatnál tartoznak igazolni. Nagyobb helyőrségekben a katonai térparancsnokság, illetőleg honvéd állomásparancsnokság teszi meg az e tekintetben szükséges intézkedéseket.

Azokban a helyőrségekben, amelyekben az ifjuság katonai nevelését szolgáló intézmények (ifjusági lövésztanfolyamok és lövészegyletek stb.) vannak, azoknak vezetői, oktatói, illetőleg a tanítást vezető vagy ellenőrző tisztiek a vizsgálatához meghívandók abból a célból, hogy nekik a katonai részről emelt követelményeknek, valamint a vizsgákon követett eljárásnak megismerésére alkalom nyújtassék.

Azokra a szolgálatra kötelezetteknek vonatkozólag, akik a katonai tornászati és lövészetben való jártasságukat az itt megállapított mértékben beigazolták, ez a körülmény úgy az anyakönyvi lapban, valamint a katonai (honvéd) igazolványi könyvben is előjegyzendő s arról az illető csapattestek (osztályok, intézetek) az illetékes kiegészítési kerületi- (honvédkiegészítő) parancsnokságot értesíteni tartoznak.

Az illető csapattestnek (osztálynak, intézetnek) a kedvezményt el nem ismerő határozata ellen felfelvételnek nincsen helye.

A b) alatti kategóriába tartozókra vonatkozólag a járási tisztviselő bizonyítványának általában a következőket kell tartalmaznia:

1. válaszát annak, hogy az illető szolgálatra kötelezett milyen módon, milyen minőségben, milyen alkalmakkor és milyen eredménnyel működött az ifjuság (katonas) testi nevelése terén.

2. azt, hogy az illető szolgálatra kötelezettnek vezetése alatt a katonai tornászati és lövészetben hány ifju képezetett ki?

Ehhez a bizonyítványhoz az ifjusági tanfolyam vezetője és oktatója, illetőleg az oktatást vezető és ellenőrző tiszt által az illető szolgálatköteles működéséről adott vélemény csatolandó.

A bizonyítvány a véleménnyel együtt a járási tisztviselő által esetenként ahhoz a csapattesthez (intézethez) juttatandó el, a melynek kötelekébe az illető szolgálatra kötelezett tartozik. Amennyiben még állományba nem vett egyénről volna szó, a bizonyítvány az illetékes kiegészítési kerületi (honvédkiegészítő) parancsnoksághoz juttatandó el.

Az Agrár-bank válsága

Bűnvádi följelentés a hibás vezetők ellen

Nem régen közöltük a hirt, hogy a debreceni Agrár Bank Szövetkezet igen viharos közgyűlést tartott, amelyen a részvényesek erősen elítélték az eddigi vezetés hibáit s a legerősebb intézkedéseket követelték. Ez intézkedéseket azonban a status összeállításáig és az anvagiakat érintő kérdések tisztázásáig fölfüggesztették s addig is egy vizsgáló bizottság nézte át a könyveket, hogy megállapítsa a vezetőség hibáit s a hiányokat, mert elsősorban az volt a cél, hogy az érdekeltek, különösen a kis emberek kárt ne szenvedjenek.

Tegnap azután délelőtt tíz órakor újabb rendkívüli közgyűlés volt, amelyen Széll Kálmán dr. elnökölt.

A közgyűlés az erélyes intézkedések megtételét most már kimondta és ezek szerint elhatározta, hogy Kovács László volt vezérigazgató, Balogh Ferenc volt cégvezető ellen hűtlen kezelés címén és könnvelmű önkényes kihitelezés miatt, Nagy Béla budapesti bankigazgató, volt felügyelő bizottsági elnök ellen összeállítás miatt megteszi a bűnvádi följelentést.

Együttal kötelezte a közgyűlés a régi igazgatóságot, hogy a mutatkozó 130.000 korona veszteség fedezésére és a sima fölszámolhatóság biztosítására 10.000—10.000 koronát helyezzenek záros határidő alatt letétbe.

Ezután megalakították az új felügyelő bizottságot és a fölszámoló bizottságot, a melybe tapintatos körültekintéssel olyan egyéneket választottak be a részvényesek, akiknek ugy evéniségénél, mint szakavatottságánál fogva eleve biztosítottnak látszik hogy a nyugodt, sima kibontakozás keresztül vihető lesz és ugy a hitelező pénzintézetek, mint a nagyjában kis eraberekből álló, szövetkezeti tagok jogos érdekei védelmet nyernek és ezeket jelentékenyebb károsodástól megóvják.

A magunk részéről — ép az utóbbinak — az érdekeltek érdekében, helyén valónak látiuk, hogy az érdekeltek minden elhamar-

kodott lépéstől, idegességtől tarózkodjanak nehogy — akaratlanul bár — a bizottság működését lehetetlenné tegyék s így maguk akadályozzák meg a sima kibontakozást.

Repülónap Debreczenben

Lányi és Vladimir felszállása

Két napról kellene tulajdonképen elszámolnunk: egy hivatalosról, amely alaposan elázott s a mai művésznapról, amikor a sajtó és színház számára Vladimir mesier külön szenzációs repülést produkált. Minthogy azonban a nyilvánosság számára a vasárnapi repülónap története az illetékes, a mai repülést, mint afféle kulisszatörténetet leszünk bátrak kiszolgáltatni. Előre is hangsúlyozzuk, nem mi, de a véletlen az oka, hogy a nem hivatalos, magyarul „potya” felszállás szebb volt a tegnapiánál. Hiába, az idő is udvarias, amikor primadonnákkal van dolga.

Egyébként a vasárnapi repülónap is elég sikeresnek mutatkozott repülőkre, közönségre egyaránt. Mert nemcsak a nézőtér tarkállott a tömegektől, hanem a pilóták is vakmerően dacoltak az időjárással s úgy Vladimir, mint Lányi hadnagy a legveszedelmesebb szélben kapaszkodtak a levegőbe s bámulatos biztonsággal tették meg utójukat.

Hiába kérlete Lányi hadnagyot menyasszonya:

— Ne szálljon fel, mert szorongó előérzetem van!

— Nincs is szél odafenn! — mondta a bátor katona.

Aki ugyan nem olyan vakmerő és életével játszó, mint Vladimir, de kétségtelenül képzett, öntudatos és hivatott katonája a légi flottának.

Vladimir szertelensége és vakmerősége majdnem megdöbbentő. A hétfői házifelszállásnál bontakozott ki a maga markáns vonásával egyénisége.

— Egyszer meg kell halni! — mondta, mikor először beszéltünk vele. És ma ugy látuk, hogy ez a kalandos életi ember inkább a halállal verekszik, mint a levegővel. Türelmetlenül, szinte idegesen szökken előre, pillanat alatt akarja megmászni az űrt, amely a maga meredekegében egyértelmű a nyaktöréssel. Az a sólyomszerű, nyílt szárnyakkal repülő rozoga alkotmány, amit repülőgépek kereszteltek, szinte összetörik izmos marka szoritása alatt.

— Ennek köszönheti, hogy össze nem törté magát! — mondta az egyik gépész-mérnök, aki a mai leszállásnál jelen volt. — Vladimir ugyanis száz méter magasból ugy esett alá, siklórepüléssel, hogy a motort el sem állította a gépen. Állítólag annyira benne volt a gép a munkában, hogy megállítani nem lehetett. Mondhatom, borzalmasan lélegzetmegállító percek voltak ezek!

Tizenhét percig kóválygott a levegőben, különböző alacsony és magas pozícióban. Néha azt hittük, ki is fordul az ülésből. De

Kovács Gyula és Társa nőidivat terméi Debreczen, Fő-tér 55.
HUNGÁRIA kávéház mellett.

Őszi és téli ujdonságok női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szőrme kabátok leány- és gyermek elöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszínben.

88 Csilpke-, selyem- és szövetblonok, divatos kötöt

ok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett. 88

nyaka és izma azonban állta a csatát. Azt mondják, ezekkel felül áll minden más légi bajtársán. Ha jobb gépe és motorja volna, neki állna a világ!

Kár, hogy megtagadta a születését és magyarnak vallja magát. Így nem viheti semmire. Legfeljebb még egy csókot kap valamelyik vidéki primadonnától! . . . Beh kár!

(gy. zs.)

Városok olcsó élelmezése

A miniszterium terve

Már nem is panaszkodunk azon, hogy milyen elviselhetetlen a drágaság mert már apatikus közönybe fulladunk az árak folytonos emelkedése láttán és még inkább a tehetetlenségben, mellyel a növekvő drágasággal szemben viseltetünk. Végre egy terv! — Ugy látszik, mintha mentő idea lenne. Egy előkelő miniszteri tisztviselő a minap egy hozzáfutó újságíró előtt terveiről, szándékairól a földművelésügyi miniszterium tárcája némely területéről nyilatkozott és szövegét az előkészítés alatt álló jelentőségesebb ügyekről is. Ebben az országos érdeklődésre számítható miniszteri nyilatkozatból kéri ezer meg ezer egzisztencia aggodalma, vágya és mintha a remény sugara is felcsillanna. A terv ugyanis számba veszi a gazdák, tisztviselők és az önálló keresettel bíró kisiparosok és kiskereskedők mai nehéz helyzetét, és élet drágaságának elviselhetetlen voltát és mivel leginkább a városban lakók érzik ezt, itt akar mélyreható intézkedéssel segíteni.

A segítség módját így képzelik:

A helyi fogyasztás céljaira akar állami segítséggel a városokban nagyvob zöldségtermelő telepeket létesíteni és egyúttal a kertgazdaságra ismereteinek terjesztésére munkásképző iskolákat állítani. A piaci drágaság a termelési rendszer mai állása mellett nem enyhíthető. Valóban sürgősen szükségünk van arra, hogy áttérjünk a szántóföldi kertgazdaságra, mely olyan egészen újnak hangzik, hogy olvasásnál hirtelen megállunk: mit akar ez a jó ember a szántóföldi kertgazdaság emlegetésével? Semmivel sem többet, mintha a bolgár kertészetet emlegetnénk. Mikor azt látjuk, hogy egy bolgár paraszt minden szív-fájdalom nélkül képes százhatvan-kétszáz korona földhasznóbért holdanként fizetni és mégis egy nváron át termelve salátát, hagymát, zöldséget, főzelékféléket, ugorkát, — nemcsak hogy a földárendát könnvedén fizeti, hanem öszre kelvén az idő, felszedvén a bolgár káposztáját is, bő nadrájjal elmasiroz bolgár hazájába és bizony jó csomó pénzt is visz haza.

Mikor ilyesmit látunk, lehetetlen, hogy ne kívánjuk a szántóföldi kertgazdaság terjesztését, annál inkább, mert nem jön mindazcnálta elég bolgár, aki egymással konkurálna és ezek a ravasz keleti emberek úgy helyezkednek el az országban, hogy egymással versenyezniök ne kelljen és így a piacon majdnem maguk uralkodnak, amellet dacára intenzív termelésnek, a keresletet kielégíteni nem tudják.

Azt szoktuk mondani, hogy a magyart kertkultúrára tanítani és még inkább vele pepecselő munkát megkedveltetni, nem bírjuk. A tapasztalat mást bizonyít. A Balaton mentén létesült, hogy úgy mondjuk, bolgár-magyar kertészet fényes példája annak, miként simul a magyar az új korszellemhez és hogyan, mily serényen tanul el új gazdasági fogásokat. Somogy déli partján, talán éppen Koppány magyar vezér ősei kóstoltak bele a bolgár kertészetbe és mivel a Balaton mentén kintinó értékesítési piacok vannak. — daliás somogyi atyánkfia oly serényen rendezte be az öntöző művet, használja a locsolót, a kis kapát, a gereblyét, hogy öröm nézni. És hogy nemcsak a bolgár tündérkezén adja ki a szív magyar föld az ő megcsodálandó szép piros paradicsomalmját, azt leginkább

a Balatonparti magyar bolgárok telepnek megsemlélése után láttuk. Minden krajcár jóvedelmelet ki vett volna számba, a bevallás „lélekre” ment — de így mondhatjuk, hogy kataszteri holdanként a síófoki magyarok bolgárkertészkedése annyit jóvedelmezett, hogy ezzel legfeljebb a kolozsvári állami gyógnövény kísérleti telep versenyezhet.

Hogy a balatonmenti nép élelmezésére valami áldásosan hatott volna a terv, ez egy kicsit merész állítás volna. De mivel lesz a Balaton mentén kellő szántóföldi kertgazdasági kultúra és a fogyasztás kevesebb lesz, mint a termelés, akkor majd kialakulnak helyesen az árak.

Ugyanezt mondhatjuk közlelmezésünk javítására nézve általában. Minden attól függ, hogy a földművelésügyi miniszter milyen mértékben fog impulzust adni a szántóföldi kertészkedés megkedveltetésére és hány mintatelep létesül az országban. Mert azt már látjuk, hogy a magyar minden reutábilis dolog után nagy kedvvel nyul. És semmi kétségünk abban, hogy a szántóföldi konvhakertészet menni fog, ha erre buzdító kormányintézkedések tételnek és ilyen mintatelepek, munkásképzéssel kapcsolatban létesülnek.

Kívánatos volna, hogy a miniszter terve mielőbb megvalósuljon.

A HÁBORU

Véres harcok a szerb határon Győznek a törökök mindenütt

A balkáni háboru eseményeiről a következő táviratok számolnak be:

SZERBEK A SZANDSÁKBAN.

Szerajevó, október 21.

A novibazári szandsák területére behatolt szerb csapatok heves küzdelem után bevették Novi-Várost, egy másik szerb hadoszlop pedig már csak öt kilométer távolságra van Novibazártól. Itt nem lesz nagyobb ütközet, mert a török helyőrség kicsiny.

VARNA UJABB BOMBÁZÁSA.

Szófia, október 21.

Vasárnap délután négy órakor a török hajók ismét körülverték Várnát és bombázni kezdték. A helyőrség azonban szintén ágyu tüzzel felelt, mire a törökök visszavonultak, a nélkül, hogy nagyobb kárt okoztak volna a városban. Két bolgár torpedóhajó követte a török páncélosokat, hogy kifürkészsze utirányukat. — Itteni hivatalos körök azt mondják, hogy az incidensnek semmiféle jelentőséget nem tulajdonítanak, kivéve azt, hogy a törökök a tengeri ágyuzással megakarják félemlíteni a gyorsan előnyomuló keleti bulgár sereget. A bulgárok azonban nem ijednek meg az ágyudörgéstől, mert tudják, hogy a berlini egyezmény szerint Törökország a Fekete-tengeren mitem tehet és ha mégis megkísérelne valamit, hát ott lesznek ellenfelei is, akik válaszolni fognak nekik, még pedig sokkal erősebb hangon. — A Fekete-tengeren mátol kezdve az összes világító tornyok fénye ki van oltva, a kikötőkben csak este nyolc óráig lehet szabadon közlekedni. A Krupp-gyár Szófiába küldötte Vörös Kereszt-különítményét.

UJABB HIREK SZERB GYŐZELMEKRŐL

Zimony, október 21.

Ma délelőtt a külügyminiszterium sajtóirodája hivatalosan kiadta, hogy szerb önkéntesek bevették Bujanovac, Roñan és Po-

dujevo községeket. Az utóbbi helyen igen nagy zsákmányt ejtettek, állítólag 10.000 csomag tölteny, 80 sátor és több ágyu jutott a szerbek birtokába. A győztesek már be is rendezkedtek az elfoglalt területeken, szerb hatóságokat állítottak föl, sőt az elfoglalt községekben Laba néven kerületet is alakítottak. A főhadiszállás ma Nisből a határra, Vranjába költözik.

Ma reggel vitték el külön vonaton a főhadiszállásra a laptudósítókat. Érdekes hogy Roda-Rodát, a Neue Freie Presse munkatársát a szerb kormány elutasította, mert Roda-Roda katonatiszt volt az osztrák-magyar hadseregben és a kormány fél, hogy mint volt katona, sok olyat elleshetne, a mi árthat Szerbiának. Roda-Roda ennek következtében Konstantinápolyba utazott és a törökök oldalán tudósítja lapját a háborúról.

A MONTENEGRÓI TRÓNÖRÖKÖST ELFOGTÁK.

Konstantinápoly, október 21.

A török-montenegrói határon tegnap heves csaták voltak, amelyek a törökök győzelmével végződtek. A montenegrói csapatokat mind visszaverték. Hír szerint a montenegrói trónörököszt elfogták. Más verzió szerint nem a trónörököszt, hanem a montenegrói király másodszülött fiát fogták el a törökök.

ÖRÖM STAMBULBAN.

Konstantinápoly, október 21.

Stambulban nagy az öröm mindenféle, mert a harctérről a török fegyverek győzelmének híre érkezik. A törökök csak akkor fognak nagy vehemenciával fellépni, ha a kisázsiai erősítő csapatok megérkeznek.

BELGRÁD GYÁSZBAN.

Belgrád, október 21.

Az egész város gyászban van, mert a hatóságok titkolódzása ellenére is kiderült, hogy a Prepotac melletti csatában súlyos veszteségek érték a szerb csapatokat s a belgrádi önkéntesek közül igen sokan, köztük több ügyvéd, tanár és kereskedő elesett. A házakon gyászlobogók lengenek s az előkelő hölgyek fekete fátyolos kalapban, gyászruhában járnak. A Mihály-templomban istentisztelet volt a halottak lelkiüdvéért.

LEGUJABB

Éjli telefonszolgálat

Belgrád, október 21.

Tegnap riasztó hírek terjedtek el, hogy a 7-ik ezred teljesen megsemmisült. Aknára került állítólag, amely fölrobbant s a katasztrófából csak igen kevesen menekültek meg. Az elpusztult ezredben csupa belgrádi ifju szolgált.

Niss, október 21.

A szerb önkéntes csapatot egy albán csapat hadi cselte vetve törbe csalta és megsemmisítette. Száznál több ember elpusztult, igen sok megsebesült és fogságba esett.

Konstantinápoly, október 21.

Üszkübben a török hatóság lefoglalta a bolgár komité iratait, amelyből kitűnik, hogy a bolgárok már régen izgattak Törökország ellen.

Podgorica, október 21.

A malisszorok viselkedése igen gyanus, ami azért nagy baj a montenegróiaknak, mert ez által nem folytathatják előnyomulásukat Skutari felé.

A hétköznapi bérfizetés.

Tanítani kell a munkásságot.

A lapok vasárnapi száma tartalmazta a kerületi kereskedelmi és iparkamara vezetőségének a hétköznapi bérfizetés tárgyában közzétett felhívását. A kamara vezetősége a gvárvállalatokhoz és iparosokhoz intézte felhívását.

A közlemény tartalmi meritumát vizsgálva, könnyen megállapíthatjuk, hogy ennek tendenciája az alkohol elleni hadüzenetet jelenti és végeredményben segíteni akar a kamara vezetősége a nap-nap után mind erősebben fellépő munkások tömegnyomorán.

Amidőn a munkások helyzetén például e tekintetben iavítani akarunk, először tanítani kell őket, tanítani, felvilágosítani a tömeget olv példákval, amelyeknek alapján ki tudja magának választani a boldogulása előmozdítása céljából legmegfelelőbb ösvényt. Az a szegény, nap-nap elmúltával egy és ugyanazon munkát végző szerencsétlen munkás ritkán hallhat ma még olyan tanítást, amely őt felvilágosítaná és vinné a hallott eszmék alapján egy emelkedettebb értelmi és érzelmi légkörbe. Szegény munkás rabia a sablonnak, a teliesen köznapi szürke életnek és így marad alatt a földhöz közel. A legnehezebb fizikai munkát végző munkáselem bizony ugy gondolja, hogy az alkoholok élvezése a szervezetre előnyösek. Ha mást nem, hát egvedül Laitinen kísérleteinek eredményét kellene magvarázni nekik, amely szerint:

1. Minden fertőző betegség bor vagy más szeszes ital élvezésével lassabban és nehezebben folvik le és evakrabban végződik halálosan, mint alkoholmentes kezelésnél.

2. Valamint az alkoholizált állapot utódai elfajulnak, épen ugy az alkoholizált emberek utódjai is csak degenerálódnak. Annak a földhöz ragadt, csupán teste munkáira utalt munkásnak e fenti két körülményt tanítani és az evvel kancsolatos tényeket, társadalmi bajokat állandóan tanítani kellene. A tanítások révén feleszmélne és tudatára ébredne annak, hogy nem egvedül él, hanem mint esetleg apának, testvérnek kötelességei vannak családjával, hozzátartozóival és a társadalommal szemben. Csak evet kiemelve a sok közül, Alkohol és átöröklés szinte elválaszthatatlan fogalmak: itt tehát az alkohol mint a testnek az utódokra ható mérgező anyag jelentkezik. Az alkohol bár lassan, de biztosan öl, mint a mérge, idők folvamán, ha nem is láthatólag, de tényleg érezteti hatását a fogvasztóián.

A munkakedv, amely minden munka kifejtésénél hathatós tényező, idők folvamán progresszive mindinkább aláhanvatlik. Morális szempontból pl: az ugynevezett heveny-alkoholmérgezés által még nyugodt lelkiállapotu egyéneket is bünbe sodorhat, olyan fertőbe, ahol minden érzék és öntudat felmondja a funkcionáló képességet. És ami az egészet összefoglalja, a gazdasági szempont — a munkás, az alkoholfogyasztó családja addig, a meddig a család feje füstös lebuikokban tartózkodik, nincs betévő falatja, küzd, nyomorog és tépelődik ama sanyarusággal telt nehézségein. A gyermekek betegek, éheznek, fáznak; majd amidőn taníttatni kellene, nincs anyagi erő ehhez . . . és így tovább. Városunknak külső részét tekintve szombat esténként bizony nagy és magas hang hallatszik. A pálnikás boltok és vendéglő-helyiségek csak ugy szedegették be a nehéz munkával megszerzett pénzt a szegény proletártól . . . Bezzeg vasárnap pihente a pillanat édes mámorának élő munkássereg halotti fádalmát . . . Hétfőn, kedden . . . és a többi napokon már csak ismét

a pokol jutott neki és családjának . . . Ezekon a napokon a zálogházak lettek tele ujra a munkások holmijaival. Az alkohol által teremtett táncmenü volt ez már régi idő óta heteken át, heteken ujra.

Örömmel üdvözölhető tehát a Gváriparosok Országos Szövetségének helybeli fiókja, valamint a kerületi kereskedelmi és iparkamara által kezdeményezett eme új akció. Ha gvári vállalataink és iparosaink követik a felhívásban foglalt kérést, bizony egy új helyzet elé tekinthetünk s egy egészséges, a kitarásban, a munkakedvben kiváló és a józan észnek engedelmesskedni tudó munkásosztály szebb jövőjének elérkezését remélhetiük.

László Béla.

Lehár — Kabay Kálmánról

Egy debreceni zeneszerző levele

Észre sem vesszük, hogy közöttünk, ebben a reális, prózai világban akadnak felfelé törekvő, ambiciózus emberek, akik az élet szürkeségét akarják lerázni magukról, valami nagy, fenséges szózatot zengenek, amely az ébredésről beszél.

Kabay Kálmán lelkében is most ily diadalmos ünnepe ez a nagy ébredés. És ez a diadalmos ébredés olyan, mint amilyen a nagy tehetségek kibontakozása szokott lenni. A művész előveszi a zeneműveit s akadályt akályra rombolva, de diadalmasan, győztesen halad a nagy cél felé. S ha oda fog jutni, akkor elérte törekvését s akkor mi is azt mondani, hogy a magyar zeneirodalom ismét egy tehetséges emberrel állhat a világ elé.

És oda fog jutni! Az ember az ilyen felfelé törő zseniben nagyon sokat bizik és nagyon sokat is vár tőle. S hogy ez a bizalom nem üres, hogy ez a bizalom már-már tetet őt, bizonyítja a levele s, melveit Bécsből ír hozzánk s amely egy fölötté érdekes intervierről számol be, amelyet Kabay nem kisebb embertől kapott, mint: Lehár Ferentől.

Lehár tudvalevőleg a monarchia, — de nem — az egész világ egyik legnagyobb magyar zeneszerzője. Utólérhetetlen melódiáinak gazdagsága, amely most is egyik nagy diadalát ily legújabb operettjében, az „Évá”-ban, teszi őt azzá, ami. Talán meg sem kell említenünk azt a nagy népszerűséget, azt az aktualitást, amelyet az ő feltétlen tehetsége mellett láunk. Bátran modnhatjuk, hogy Lehár ma — fogalom.

Ilyen emberhez fordult Kabay. Az ő bírálatát kérte ki 34 zeneművére s hogy nem hiába fordult hozzá, hogy a mi — Kabayhoz fűződött bizalmunk — nem hiu, bizonyítja az alábbi kritika, melyet Lehár Kálmán Imrével együtt adott ki:

Alulírottak megvizsgálván Kabay Kálmán zeneszerzeményeit, azt találtuk, hogy azok határozott, nagy tehetségre vallanak s Kabay urat legjobb meggyőződsünk szerint mindenkinek ajánlhatjuk. —

Wien, 1912. október 17.

KÁLMÁN IMRE. LEHÁR FERENC.

Kabay érdekes levele különben következőképen hangzik:

Kedves Szerkesztő Ur!

Önök már tudják, hogy én 34 zenekompozíciómát Pestre vittem, hogy ottan, — miután a Harmonia zeneműkiadó r.-t. e műveimet sajtó alá vette — illetékes helyen megbíráltassam. Régen csodálom már Lehár Ferenc nagyszerű tehetségét, kiváló zsenialitását, tehát épen kapóra jött, hogy a nagy zeneszerző egyidejűleg Pesten időzött, minthogy legújabb operettjét, „Évá”-ját dirigálta a Királyi Színházban.

Örömmel, de kissé megremegeve nyultam tehát az alkalomhoz, hogy őt felkeressem, de Pesten a kihallgatástól elkéstem, s így Bécsbe kellett utána mennem. Theoboldgasse-i lakásán nem találtam, hanem a Muzeum-kávéházban lettem meg egy egész írói és zeneszerzői gárda körében. Egészen meglepett, hogy egy egész magyar művész-klub volt itt Bécsben, amelyet nem is sejtettem. Ott találtam Gábor Andor, Kálmán Imrét, mellettük osztrák zeneszerzőket és librettóírókat, mint Strausst, Jacsófont, Willnert stb.

Bizony, kissé remegeve állottam meg a nagy ember előtt, de ő, akinek egyéniségén valami kedves, firom poézis ömlött el, a legkedvesebb hangon szólított fel arra, hogy kérelmemet adjam elő.

Majd Kálmán Imrét kérte fel, hogy együttesen nézzék át műveimet s adjanak róluk kritikát.

Miután kritikájukat írásban közölték velem, még arra kértem Lehárt, hogy — mivel tervem operett-zenét készíteni — adjon át nekem az ő librettóiból. Lehár kedves szívességgel Rajna Ferenchez, a „Neues Pester Journal” szerkesztőjéhez utasított ajánló sorokkal, amely sorok révén Rajnától sikerült is librettót kieszközölnöm.

Leháról való impresszióim a lehető legkedvesebbek. Amellett, hogy annyi finom előzékenységgel viselkedett velem szemben, büszke érzéssel vettem arról is tudomást, hogy Lehár magyar embernek vallja magát. Amikor németül kezdtem vele beszélni, felszólított, hogy csak magyarul beszéljek, mert ő mindig szívesen veszi, ha honfitársa vele magyarul beszél. Hiába, ezt az érzést nem lehetett elfoítani bennem, ezt az érzést valami különösnek, de oly szépnek és nagynek éreztem, itt, a mi riválisunk fővárosában — Bécsben.

Boldog és büszke érzéseimet még az is fokozta, hogy műveim közül „Magyar táncfantáziám”-at fogadta el ajánlásra.

Szimfónikus zeneműveimről is érdeklődött s amikor a b. lapjukban is megjelent „Carmen Divinum” c. művem részletét olvasta, felcsillant a szeme:

Egyszer e költő, e csodás lelkű s bájos hölgye, a tüzszemű leány
Együtt voltak — a sors akarta — így,
forró napnak alkonyán.

Akkor nem értettem, mit jelentett ez. Most már tudom. Lehár egyidejűleg nemcsak zeneszerző, hanem egyuttal boldog vőlegény is.

Tisztelő hive
Kabay Kálmán.

Színház

HETI MŰSOR:

KEDDEN: *Trenck báró*, operett. (B bérlet.)
SZERDÁN: *Kis gróf*, operett. (C bérlet.)
CSÜTÖRTÖKÖN: *Cigánybáró*, operett. — (A bérlet.)

PÉNTEKEN: *Limonádé ezredes*, énekes vigjáték. (B bérlet.)

SZOMBATON: *Limonádé ezredes*, énekes vigjáték. (C bérlet.)

VASÁRNAP: *Délután Sasfiók*, verses dráma. (Mérsékelt helyárrakkal.)

VASÁRNAP: *Este Tolonc*, népszimű. (Kisbérlet.)

HÉTFÖN: *Taifun*, szimű. (A bérlet.)

Limonádé ezredes

A vasárnapi bemutató egyszersmind a beigért másodszebrettnék bemutatkozása is volt. A bemutató szerencsésebb volt, mint a bemutatkozás, mert a közönség sokkal kevésbbé melegen fogadta Aranyossy Nusit, mint amennyire jól mulatott a különben értéktelen darab bolondságain.

A bemutató előadás után s a bemutató közönségének viselkedése után attól lehet félni, hogy a „Limonádé” ezredes” valóban sláger darab lesz. A közönség jól mulatott s az ember utólag gondolkozik, mi is birta kacagásra a színházat zsufolásig megtöltő közönséget. Mert hiszen a darab alig érdemelte meg a különös érdeklődést. Mese nélküli való icike-picike szöveg, amelyet bohóságokkal, bolondságokkal s igen kevéske ötlettel spékelt meg a szerző, aki írói babérokat aligha akar szakítani e darabjából. A muzsika sem emelkedett föjlül valami nagyon azon az értékvonalon, ameddig a szöveg emelkedik, néhol ugyan van egy két kis számoeska, amit szívesen hallgat az ember, de egyetlen részlete sem olyan kedves, hogy az egy operettmelódia maradandóságával bírna.

A meséről nincs mit beszélni: Szentmarjai ezredes berug s ilyen állapotban sikerül megnyerni tőle leánya kezét Geavenstedt hercegnek, aki különben már rég szereti az ezredes leányát. Ez a darab: a józan ezredes, a részeg ezredes és a katzenjammeres ezredes, aki medvetáncot lejt.

Ez volt a bemutatott darab.

A bemutatkozott másodszebrettről Aranyossy Nusiról már több jót lehet mondani. Kedves, bájos fiatal leány, akinek sok kedve, jó megjelenése van, de a debreceni színpadon azt a féltelmet kelti, hogy igazi nagy szerep, énekes szerep jutván kezébe, mit fog azzal kezdeni.

Művészi nagyságában jelent meg még a Limonádé ezredesben neki jutott szerepben H. Serfőzi Etel, akinek — ugylátszik — nincs oly apró és üres szerep, amiben ő ne volna mindig a tökéletes művésznő. Igen jó volt és szépen énekelt Falussy István, jók voltak L. Farkas Pál, Szabó Gyula, Székely Gyula, Kassay Károly. Eléggé kis szerepében a mindig elragadó primadonna volt Borbély Lili.

A darab címszerepét Máthé Gyula aalta. Előre bocsátjuk, kitünően táncol, igen sok ambícióval dolgozik, de talán több temperamentummal, mint amennyi neki a helyes irányt megmutatná. Nem akarjuk a túlzás szót még használni, bár ezért sem bánthatna bennünket a lelkiismeret, de meg kell állapítani, hogy a társulatnak ez a fiatal tagja elfeledi, hogy a tetszésnek minden módon való és bármely irányból jövő kiprovokálása nem jelenti az igazi művészi sikert. Nem mindig a magasról tomboló röhej és kacagás az igazi elismerés, hanem a mosoly, vagy diszkrét nevetés. Kedves jelenség volt egy apró kis szerepben Vámos Gizi.

A karmester, Mártonfalvy György és a rendező Irmái Béla elismerésre méltó munkát végeztek. —s—

Tengerész Kátó. Ez a címe annak a nagy operettnek, melyet a budapesti Néopera oly nagy sikerrel hozott színre. Zilahy Gyula igazgató már megszerezte. sőt már a jövő héten munkába veszik. hogy az idén első felében színre hozható legyen. A darab ugy a szabó, mint a festő műhelynek nagy munkát fog okozni. mivel az operett nagy kiállítást igényel. A darab szerzője Buchbinder Bernát, míg a zenéjét Járno György írta. — Magyar színre Mérei Adolf szeniális írónk alkalmazta.

A Színész vér lesz a legközelebbi operett üdönség. Ezt az operettet, amely a társulat operett személyzetét teliesen igénybe

veszi a jövő hét műsorába állította be az igazgatóság.

Brezeda ur a Magyar Színház nagyvadásu bohózata szintén a jövő héten kerül színre. A főbb szerepeket Zilahy Gyula, Laitlav Károly, Bérczi Ernő, Szánhalmi György, Uti Gizella, Vaida Ilonka, Kiss Mariska és Wirth Sárka játszik.

Olcsó az emberélet

Két öngyilkosság egy napon

Olcsó az emberélet. Kettő sem ér belőle egy hajtófát, mint a mai események is feltűntetik. Mert alig végezték derék mentőink ember kötelességüket az egyik esetben, már újra megszólalt a vészharang s kellett vágatni lóhalálában, hogy egy másik embertársukat mentsenek meg az életnek, ha lehet. — S míg egyik esetben egy gondtalan, jövőjét lerakó, reményteljes fiatalember ért az öngyilkosság lázas lelkiútjára, másfelől nyolc árván marad gyermek keserves sirással gyászolja elköltözött édesapját. Itt a házasság rettenetes problémája, amott a szerelem rőzzenesin tükre adta az illetők kezébe az élet fonalát elvágó ollót. Micsoda szatirája ez az életnek!

Hauschner Alajos cipőfelsőrész készítő a Jókai-utcában lakott nagy családjával. Bizony, nem volt számára valami gondtalan az élet. Nyolc gyermek követelte a fészékben az apai kéz munkájának gyümölcsét: a ruhát, élelmet és a fűtött szobát. Ami a mai rettenetes drágaságban nem éppen könnyű feladat. Hiába piciny a gyermeki száj, de ha nyolcszor nyulik egy falat után, már hatalmas karajjá tömörül az apró falatocska. Annak a beszerzése sok gondot okoz, a gondokba pedig a nyomor, a lázadás és a békétlenség kapcsolódik. Amint Hauschneréknál is megtörtént, hol napról-napra hangos volt a ház az apa és a feleség között történő háboruságtól. Persze, mindig kicsiny volt a kenyér, kopatt a ruha, ami a férj munkájából kikerült.

Egy gyógyíthatatlan betegség is kizozta Hauschnert, aki, hogy megszabaduljon minden felelősség és gond alól, a fegyvert választotta az életszeretet helyett. Ma este 6 órakor Jókai-utca 13. szám alatti lakásán felesége és gyermekei szemeláttára lőtte agyon magát. Két golyó érte, mind a kettő a szíve táján. Beszállították a közkórházba, ahol anélkül, hogy eszméletre tért volna, meghalt. Negyvennyolc éves volt.

Oláh Ferenc cipészegéd a Pacsirta-utca 24. szám alatt lakik. Igen szorgalmas, derék iparosnak mondják, aki a maga 26 évével szép reményekre jogosult. Szerették is a mesterei s alig volt olyan idő, amikor munka nélkül lett volna. Ez felbátorította, hogy egy csinos debreceni leányzó szemeljen ki magának, akit annakidején feleségül is vehetett volna. Feltéve, ha a leány is oly jó szívetl lett volna hozzá, mint ő a leányhoz. De hát itt nem volt szerencsége, mert ideálja már mást választott ki kegyeire, akivel ugy hallatszott, legközelebb jegybe is lép.

Ez aztán annyira elkészerítette a derék cipészegédet, hogy ma este 8 óra tájt bal-karján az ütőeret borotvával átvágta s elvérzés útján akart szabadulni az élettől, amely számára ekkora csalódást termelt. — Öngyilkosságát azonban idejében észrevették, a mentők beszállították a közkórházba, ahol ápolás alá vették. — Sérülése igen súlyos, de nem életveszélyes.

A jövő évi költségvetés

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

E hó utolsó napján tartja meg Debrecen város törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlést, amely, tekintettel az ügyek nagy számára és azok különösen nagy fontosságára, bizonyára több napig fog tartani.

A közgyűlési ügyek előkészítése végett holnap, kedden, délután három órakor a jog- és pénzügyi bizottság ülést tart, amelynek egyik legfontosabb része az 1913 évi költségvetés előirányzata s az erre vonatkozó bizottság jelentései lesznek.

A jog- és pénzügyi bizottság ülésének tárgysorozatán egyébként a következő ügyek szerepelnek:

1—3. A Nyil-utca 37. számú, a Csillag-utca 9. számú, a Csillag-utca 7. számú házastelek megvételének ügye. — 4. Előterjesztés ingatlanok vételárának fedezésére a 9,500,000 korona függőkölcsönből a szépitészeti és kisajátítása alap részére 500,000 koronának előlegként engedélyezése iránt. — 5. Főügyészi jelentés Rosenfeld és Gara házszobélők ellen fák kivágása miatt érvényesítendő kártérítési ügyben. — 6. A mérnöki hivatal jelentése a Révész-utca kiszélesítése folytán telekértékelmelkedési járulékkal megterhelenő ingatlanok ügyében. — 7. Előterjesztés a város köztisztasági és fuvarozási vállalat részére póthitel engedélyezése iránt. — 8. A Piac-utca 26—28. számú városi teleken folyamatban levő építkezés ügye. — 9. A város házipénztára és az általa kezelt alapok és alapítványoknál, valamint a város vállalatának 1913. évi költségelőirányzata. 10. A debrecen—hajdunáási h. é. vasut rt. kérvénye a Debrecen—Miskolc összeköttetés céljaira törzsrészvények ellenében hozzájárulás adása iránt. — 11. Buidosó Gábor telekeldarabolási ügye. — 12. Magyar József és társai erdei iparvasuti alkalmazottak kérvénye nyugdíjogosultak közé felvétele iránt. — 13. Özv. Lahoncz Istvánné, özv. Horváth Mihályné és Kovács Ferenc kérvényi iránti kérvénye. — 14. Egyéb esetleges folyó ügyek.

HIREK

— **A képviselőház ülése.** Bécsből táviratozzák: Itteni hírek szerint a képviselőház ülése szombaton, október 26-án lesz. — Ugvancsak bécsi hírek szerint Lukács László miniszterelnök e hét folyamán Bécsbe megy és kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

— **Eljegyzés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Bakonvi Piroskát Bakonvi Samu dr.-nak Debrecen város II. kerületének országgyűlési képviselőjének bájos, szép s nagyműveltségű leányát eljegyezte Fazekas Imre dr. A boldog családi ünnepszeg alkalmából Debrecen város közönsége részéről is elhalmozták Bakonvi Samut üdvökívánataikkal.

— **A Fazekas-emléktábla.** Tudvalevő, hogy az Iparbank-udvar épületének utcai falán Fazekas-emléktáblával örökítették meg Ludas Matvi szerzőjének emlékezetét. Ez a ház most más tulajdonos birtokába ment át s átalakítások is történnek a házban, amelyek falaira portálokat alkalmaznak. — Miután ezzel elfednék az emlékművet, az új tulajdonos keletentette, hogy azt a kambejárattal mellé helyezze át. A tanács mai ülésén ehhez hozzájárult. Ugvancsakkor kimondta, hogy a portálok által elfoglalt helyért évi 50 korona jogelismerési díjat követel.

— **Gyalogjáró a kamara előtt.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara diszes palotája elkészülvén, most arra került a sor, hogy a gyalogjárót is elkészítsék. A tanács mai ülésén megállapította, hogy az egész 2542 koronába kerül. Föl is hívta a kamarát, hogy az öt terhelő részt 1334 koronát fizessen be s akkor a város elkészítteti a gyalogjárót.

— **A bírák és ügyészek internátusa.** Debrecen város törvényhatósági bizottságának közgyűlése a Bírák és Ügyészek Egyletének kérésére kimondta, hogy a gyermekmenhely mellett internátus céljaira 2000 négyzetméter területet enged át a támogatásában is részesíti az intézményt, vagyis építési szerződést ad. Ezt a határozatot most a belügyminiszter jóvá hagyta. A tanács ennélfogva utasította a mérnöki hivatalt, hogy becsülje meg a telket s jelentse be annak értékét, mert ha ez 40000 koronán alul van, akkor az új városi törvény értelmében átengedése fölött nem kell névszerint szavazni. Egybe utasította a mérnöki hivatalt, hogy az átengedett területet elekkönvvi elküldetésére alkalmas vázlatrajzot mutasson be.

— **Háboruba szökött papnövendékek.** Zomborból táviratozzák: A karlócai gör. keleti papnövendékből tegnap 30 papnövendék Belgrádba szökött, hogy a szerb hadsereghoz csatlakozhassanak.

— **Ellenzéki örült az utcán.** Pozsonyból táviratozzák: Szerdahelyi Henrik állatorvos — kinek neve már többször szerepelt botránycsinálások miatt a lapokban — vasárnap ellenzéki népgyűlést hívott össze. Ezt azonban nem engedték meg, mire ő az utcán beszédet tartott, majd bevonult a kávéházba s ott kezdett beszélni. Viselkedése oly különös volt, hogy a város rendőrkapitánva letartóztatta és az elmeorvosintézetbe vitette.

— **A Piacról a parallel-utcába.** Sokat irunk már arról a kérdésről, amely a közgyűlést is sokat foglalkoztatta: a Piac-utcaról a parallel-utcába, a Piac-utca 60. számú ház telkén át való megnyitásáról. Az utca megnyitását mindenki követelte és minden közérdek javasolta, mégis a kérdés nem nyert megoldást. A telek bírói árverésen már másnak a tulajdonába jutott s miután az utcát okvetlen meg kell nyitni most már számos csak drága áron lehet megszerezni. Azóta a szomszédok cselekvési szabadsága is megvan kötve, míg végre most cselekedni kell. Az egyik szomszéd ugyanis építési engedélyt kért. A tanács tehát azzal a kérdéssel fordul a közgyűléshez: megakadályoz-e hát nyitni az új utcát, vagy nem, mert a városnak az építési engedély kérésével szemben nyilatkozni kell.

— **Az Epreskert értékesítése.** Megemlékeztünk arról, hogy már a múlt évben is, de legutóbb az 1913. évi költségvetésnek társulásokkor a gazdasági bizottság és a felelős bizottság is kifogásolta, hogy az Epreskert, amely kitűnő föld, mindig csak kiadással szerepel a költségvetésben s bevétellel soha. A gazdasági bizottság tehát most azt javasolja, hogy az epreskerti több száz hold földet adták hasznombé és a ménes, gulyát teletessék kiinni a Hortobágyon. Medgyaszay Miklós tanácsnok már akkor bejelentette, hogy erre vonatkozóan javaslata is van. A bizottság hozzájárult ehhez a tervhez, amelyet ma terjesztett be a tanács-hoz Medgyaszay Miklós tanácsnok. E szerint 100 korona évi bért iövedelmeznének az epreskerti földek holdanként. Miután azonban a ménes és gulya kiinni teletetése miatt a ménesmester, lovászok számára épületeket, az állatoknak istállót kell építeni s miután a bérbeadás részletét is meg kell állapítani, a tanács megbizta a tanácsnokot, hogy tervét részletesen dolgozza ki és költségvetést is terjesszen be.

— **Merénylét Roosevelten ellen.** New-Yorkból táviratozzák: Roosevelt tegnap egy politikai konferencián, mikor pártfeleivel megvitatta a stratégiát, maídnem eláult. Annnyira kimerítette az agitáció és a sebesülése következtében beállott láz, hogy alig állott a lábán. Hiába kérlelik orvosai, nem kiméli magát, de ma kénytelen lesz hosszabb pihenésre Oysterbayba menni. A kezelő orvosok szerint még nem biztos, nem fog-e bekövetkezni vérmérgezés.

— **Valódi „Pichler“ gráci lóden-kalapot Frank Testvéreknél.** Piac- és Szent-Anna-u.

— **Ulabb csatornázás.** Sok panasz hangzott el, hogy a vágóhídi szennyvízárók, amelyek a Kontsek-féle telep mellett húzódnak el s amely mellett most már lakóházak is állanak, büzt terjeszt és megfertözi a levegőt. El is rendelték annak beboltozását, illetve ott rendes csatornának elhelyezését. A mérnöki hivatal el is készítette a terveket és költségvetést, amely szerint a 390 méter hosszú csatorna építése 8450 koronába kerül. A tervek és költségvetés ma került a tanács elé, amely fölhitva a számvetőséget, hogy keressen fedezetet a kiadásokra.

— **A bosszualló cseléd.** Kálmánci Sámuel Rákóczi-utca 15. sz. alatti lakost ma délelőtt megtámadta Hegedüs Zsófia s ki akarta kaparni Kálmánci szemét, azonban csak 8 napon belül gyógyuló sérüléseket eított ráta. A lány kihallgatásakor azt vallotta, hogy bosszúból támadta meg Kálmáncit, mert annak egy föllelítése miatt megbüntették.

— **Halálos aviatikus katasztrófa.** Berlinből táviratozzák: A birodalmi léghajós egyesület egy ballonia, amelyet Gericke vezetett, szerencsétlenül járt. Gericke magassági rekordot akart állítani és utast is vitt magával. Stieler hadnagyot. Az indulás után órák múlva sem jött hír a léghajóról, migyem tegnap délután Gresheim környékén a mezőn megtalálták a lezuhant ballont és két utasának holttestét. Megfoghatatlan, hogy hogyan történt a katasztrófa, mert a léggömb nem robbant föl. Gericke aviatikus a Gordon-Bennet versenyeken többször díjat nyert. — **Bordeuxból táviratozzák:** Lacours aviatikus ma Moussidon fölött elrepülve 150 méter magasságból lezuhant és szörnyet halt.

— **Gázcsőrepedés a vármegveházán.** A megveháza építkezésénél ma délelőtt az egyik gázcső megrepedt s a kiömlő gázmennviségtől Szabó István 57 éves napszámos oly rosszul lett, hogy a mentőknek kellett magához téríteni. Csupán, erős főfájtást és gyomor égést szenvedett.

— **Istálló tűz.** Ma délután 4 órakor a tüzoltókat arról értesítették, hogy a Patai-utca 6. számú ház istállója kiégett. Még idején kivonult a tűzörség, melynek sikerült a lángokat lokalizálnia. Azt hiszik, hogy a gyermekek játszottak az istállóban, akik a szánatartót felgyújtották.

— **Kiskoruk fosztogató szövetkezete.** Apró emberek hamar eltanulják a könnvél-műség és a bűn mesterségét. Egy épen elég belőle, hogy többi társait megrontsa. Ki a vezére annak a bűnszövetkezetnek, amelyik nem kevesebb, mint 18 lovást követelt el, nem tudni. — a banda azonban már kézen van és tagjai aligha nem valamelyik iavitóintézetben fogják levelezekelni büneiket. Tar István és Simon Péter egyenkint 13 évesek s máris a legkörmönfontabb tolvaiságokat követték el. Kilodóztak a nagverdei verseny-pályára s a ruhatárban a versenyzők zsebeit átkutatva, abból pénzt, revolvért és értéktárgyakat elemeltek. Varga Bertalan 13 éves és Ambrus János 11 éves gyermekek szintén szövetségeseik voltak ezek azonban más oldali működést fejtettek ki. Az országos vásárban manipuláltak pénzzel és értékesíthető tárgyakkal. Furkó Mihály rendőrőrmester a polgári rendőrök vezetője derítette rájuk az eseteket, aki az ellopott tárgyak egy részét meg találta náluk. Fiatal korukra való tekintettel valószínűleg iavitóintézetbe kerülnek.

— **Részeg vagy örült.** Sopronból táviratozzák: Soki Ferenc közlegény a kaszárnva folyosóján puskatussal összetörte az ablakokat, majd mindenkint lövéssel fenyegetett, de különösen egy főhadnagyot s egy őrmestert. A katonai készülség csak nehezen tudta megfékezni a dühöngő embert. A katonai fogdába szállították. Még eddig nem tudták megállapítani, hogy örült-e, vagy részeg?

— **Gyakorlott gépirónót.** ki gyorsírást is tud, keres lehetőleg azonnali belépésre dr. Nagy Zoltán ügyvéd. József kir. herceg-u. 12.

Ne tréfálj, fiam!

Nem hagyhatz holnap csiben, mert senki sem tudna úgy beszélni a gyűlése, mint te. Igas, hogy szármalmas állapotban vagy, hanem ezúttal bírd rám magadat. Küldök neked két akatulya valódi Fáy-féle szódéni ásványvizillát, végy be belőle kétóránkat hat darabot forró tejsben, közben szopogass is el néhányat és kezeskedem róla, hogy holnapra teljesen rendben leszel. A szódéni ásványvizillát mindenütt kapható, egy doboz ára 1 korona 25 fillér. Utánna ot utasítsunk vissza.

— **Kemény- és puha-kalap különlegességek.** már 4 koronától feljebb. Frank Testvéreknél. Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

— **Kabáttolvai mészáros-segéd.** Hések Kálmán Csokonai-utca 27. sz. alatti lakos, mészárossegéd tegnap ebédre hívta magához U. M. mészárossegédet, aki vele együtt a kóser szalámigvárban volt alkalmazva. U. M. el is fogadta a meghívást, ebéd előtt azonban azzal az ürüggyel, hogy szivarért megy magára öltötte Hések új szürke-rajlán átmeneti kabátiát és azzal megszökött. A szökevény ma egy Munkácsról kelt táviratban pénzt kért gazdájától. A rendőrség tudomást szerzett a dologról s táviratban kereste meg az ottani rendőrkapitánvságot a kabátnak, mint bünielnek elközbása s a tolvai letartóztatása végett.

— **Aki tehervonatot utazik.** A debreceni rendőrség az itteni pálvaudvaron lefelle Földi András iparostanócot, aki Ungvárról szökött meg ezelőtt három héttel s előadása szerint ezt az időt tehervonatokon töltötte, amelyek ide oda utazott. A szükséges élelmet koldulással szerezte meg, mert csak annyi időt töltött egy városban, amíg éhségét elcsillapította. Haza foriák toloncolni.

— **Halálozások.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalnál a tegnapi nap nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Sipos Jánosné Csarnai Julianna ref. 57 éves, Bogár Gábor ref. 4 hónapos, Burai István ref. 1 hónapos, Körösi György ref. 1 éves, Pollák Eszter izr. 10. hónapos, Balaskó György ref. 52 éves, Körödi András ref. 31 éves, Nerhaft Kristóf r. kath. 47 éves, Bernát Imre ref. 7 napos.

— **A ravasz tolvai.** A nagverdei állomás egy eddig ismeretlen fiatalember megszólította Tóth Erzszi cselédleánvt s a nála levő Paksi Izabella h.-böszörményi lakos részére becsomagolt 3 drb selvem bluzt átvette tőle azzal az ürüggyel, hogy Paksy Izabella őt bizta meg a ruha átvételével. A cseléd gyantatlanul adta át a csomagot az ismeretlen fiatalembernek, kinek azóta nvoma vészett.

— **Világhírű „Ita“ és „Borsalino“ kalapok Frank Testvéreknél.** Piac- és Szent-Anna-u. sarok.

10-51-TELEFON 10-51.

FISCHBEIN JENŐ

bor-, sör- és pezsgőnagykereskedő, Halvan-u. 30.

A Magy. kir. földmivelésügyi miniszterium felügyelete alatt álló Magyar kir. országos központi mintapiace és a budapesti kir. pincemesteri tanfolyam által kezelt kincstári borok, továbbá eredeti töltésű tokaji asszu, szomorodni, malaga és sherry borok és az összes elismert és bevezetett belöldi és francia pezsgő gyártmányok lerakata és kismértékbeni elárulása. — Fenti borok és pezsgők bármilyen kis mennyiségben eredeti gyári áron számítva házhoz szállítatnak.

A fogyasztó közönség tehát abban a helyzetben van, hogy szükségletét a körülményeihez képest bármely kis mennyiségben is házhoz szállítva szerezheti be. Naponként friss töltésű üveges sörök, szesz, rum, likőr és mindenféle szesz italokban elsőrendű képviseltek.

Házlebontás miatt legfinomabb gva-
puzsövek mesés olcsó árban Kupfer József-
nél. Piac-utca (Bika szálloda mellett). Kira-
kat és berendezés is eladó.

Legdivatosabb férfi-kalapok,
kifünő minőségű fehérenemtek és gyö-
nyörű szép nyakkendők kaphatók
Lengyel utóda
Frank Imrénél a „Dreher” mellett.
Telefon 855.

APRÓ ESETEK

SOK A FIZETÉS. — AZ ÁLOM.
— A CIPŐZSINÓR.

I.

E hónap tizenötödikén egy részvénytársaság hivatalnokai alázatosan bekopogtatt az igazgatóhoz:

— Kérem szépen, az türehetetlen, hogy nekem annyi adót kell fizetni. A múlt hónapban csak hat koronát vont le a pénztáros adó felében, azután hetet, most tizenötödikén pedig már nyolcat.

— Mit csináljak? Hogy segítek a dolgon? — szölt a főnök.

— Ugy, hogy tessék fölemelni a fizetésemet, mert nem bírom ki ezt a nagy adót.

— Én sokkal praktikusabban tudok ezen segíteni, felelte a főnök.

— Igazán? — mondta örömmel a hivatalnok, aki azt hitte, hogy valami nagy anyagi kárpótlásban lesz része a folyton növekedő adó miatt.

— Én ugy látom, hogy magának azért olyan nagy az adója, mert sok a fizetése. — Hogy kevesebb adót kelljen fizetni, hát havonta 50 koronával leszállítom a fizetését.

II.

Férfi és feleség beszélgetnek.

— Tudod Aladár, mit álmotam az éjlel? Megvetted nekem azt a pár szép fülbevalót, amelyet az András-teremen láttunk tegnap egy ékszerész kirakatában.

— És boldog voltál?

— Nagyon.

— Akkor rosszul tetted, hogy felébredtél...

III.

Egyik Piac-utcai előkelő üzletben történt. Egy elegáns hölgy belép az üzletbe és így szól a segédhez:

— Visszahoztam önnek a tegnap vásárolt cipő-zsinórt, nem felel meg.

— Ha szabad kérdeznem nagvságos asszonyom, miért? Hiszen igen szép zsinór!

— Igen, de nem illik a szalonom tapétájának a színéhez!...

A meghülés következményeit

sokkal könnyebben viseljük el, ha egy ideig Scott-féle Emulsiót szedünk és ezáltal a testet állandóan új erőhöz juttatjuk. A Scott-féle Emulsió hatása oly kipróbált és elismert, hogy sokan felnőttek épügy, mint gyermekek rendszeresen szedik a meghülésel fenyegető időben, vagy a hidegebb időszak beállta előtt, hogy a meghülésnek elejét vegyék. A test ellenállóképessége ezáltal rendkívül fokozódik, ami különösen gyengébb szervezett embereknek, akik különben minden időjárásváltozásnál hűlésekkel bajlódnak, kívánatos hatás.

A legtisztább és leghatékonyabb alkatrészekből készült és a különleges Scott-féle eljárás által élvezhetővé és jóízűvé tett Scott-féle Emulsió megbízható és alkalmas szer az egészségnek tartós és gyors megerősítésére.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér. Minden gyógyszárban kapható. Ha ezen lapra hivatkozva 50 fillér értékű bélyeget küld Scott és Bowne G. M. B. H. címére Wien, VII., akkor egy gyógyszár után próbaadagot küldünk.

Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy

elsőrangú
női ruhamodellek
a Royal fehértermében
kiállítást rendezek
kedden és szerdán.
MAISON LIEBSCHÜTZ
Budapest.

NYILTTÉR.

Fog-Krém
KALODONT
Szájviz

TÖRVÉNYKEZÉS.

AKI BÜBÁJOLÁSSAL
BEFOLYÁSOLJA A SZIVEKET.

Már másodszor foglalkoztatja a debreceni kir. törvénytörvényszék az a körmonfort csalás, mellyel Borbély Sándorné haiduhadházi asszony Fekete Gergely és neje úrvanottani lakosokat 600 korona erejéig megkárosította. Nevezettnek ugyanis a fiok Gergely szerelmes volt Kiss József hentesmester Klára nevű leányába, akit szülei ellenzése dacára is feleségül akart venni. Természetes, hogy a szülők minden áldozatra készek lettek volna, csak hogy megátollják ezt a nem szivesen vett frigvet. Amit Borbély Sándorné is megtudott s két cigánvasszonnyal szövetkezte, azt a mesét találta fel, hogy ő Pesten már megtanulta a bűbájozást. Borbélyék fiát is vissza tudta hódítani a leánvtól. Ezek előbb huzódóztak ugyan a dologtól, később azonban ráálltak az alkura s a bűbájozáshoz szükséges kotvvalékok elkészítésére előbb 60, később lassanként 100—200, összesen pedig 600 koronát adtak Borbély Sándornénak. Aki azzal védekezett, hogy a pénz nem a maga, hanem Balog Teréz és Gyöngyössi Zsuzsánna cigánvasszonnyok részére kérte, mint akik a terv szerzői is voltak. Ez azonban a mai tárgyaláson beigazolható nem volt, így a Hoffmann József táblabíró elnökelete alatt összeült törvénytörvényszéki tanács Borbély Sándornét csalás miatt 6 havi börtönre és 100 korona pénzbírságra ítélte. Ugy az elítélt, mint az ügyész felebbézte.

Debreczeni butorkészítő asztalosok árucsarnok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja.
11 988 : TELEFON : 988 11

HUNYADY-UTCZA 17/19. SZ.

Felhívja a t. butorvásárló közönség figyelmét kizárólag kisiparos tagjai által készített hálósobák, ebédők, uriszobák valamint kárpitozott butorok óriási választékára; össze nem téveszthetők a Debreczenbe Bécsből beimportált olcsó, silány butorokkal. Az intézet butoraiért a legmesszebbmenő garanciát vállal; külön felhívja a n. é. vásárló közönség figyelmét tolnai gyártmányu házilag csomózott szmirna szőnyegeire, melyekkel 600 családot foglalkoztat s előállítási árban bocsátja forgalomba.

!! Fuvarosok figyelmébe !!

Nagyobb mennyiségű föld vagy törmelék a tisztviselő-telepre szállítható, mely szállításért szekerenként, illetve köbméterenként 20 fillért fizetek.

LINDENFELD JÓZSEF
fuvarozási vállalkozó.

KÖZGAZDASÁG

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	796.—
Osztrák hitel	608.—
4 százalékos koronajáradék	84.96
Államváltás	688.—
Jelzálogbank	419.—
Rimanurányi	728.50
Salgótarjáni	717.—
Köruti vasút	652.—

Magánleszámitolási kamatláb:

Bécs 5 %, Berlin 4 1/4 %, London 4 11/16 %.

Budapesti gabonátőzsde.

Szara E. (Strasser és König) febr. bizonyonyos távirati jelentése	11.77
Buza októberre	12.77
Áprillisa	10.19
Récs októberre	10.86
Zab októberre	11.60
Tengeri 1913. év júli	11.28
augusztusra	—
Tengeri szept.	—
Tengeri májusra	7.91

Készára 5-tel olcsóbb.

Elhalasztják az új adótörvények életbeléptetését? Egy fővárosi esti lap mai számában a következő hírt közli: Tudvalevő, hogy az új adótörvények életbeléptetése 1913. év január 1-re volt tervbe véve. A pénzügyminiszterium lázas sietséggel dolgozott a végrehajtási rendeletek kidolgozásán és kiküldötték utján szakértekezletre hívta össze vidéki kerületek szerint a pénzügyi szakközvegeket, hogy velük a végrehajtás módozatait megbeszéljék. E megbeszélések során igen lényeges gyakorlati nehézségek merültek fel, amennyiben a miniszteri kiküldötték arról győződtek meg, hogy a szakközvegek igen tekintélyes része még nincs egészen tisztában az életbeléptetendő reform rendelkezéseivel és így az új adótörvények végrehajtása csak nagyon nehezen lesz eszközölhető. Olyan nehézségek is felmerültek, amelyeknek mikénti megoldására a miniszteri kondifikátorok nem gondoltak és amelyeknek megoldására előbb meg kellett találni a szükséges módozatokat. Minthogy pedig a pénzügyi közegek bevakorlása és a fölmerült nehézségek megoldása, illetve a végrehajtási rendelet ilyen szeltemben való átalakítása hosszabb időt vesz igénybe, a miniszteriumnak számolnia kellett azzal a kényszerűséggel, hogy az adótörvények január elsejére nem lesznek életbeléptethetők. A miniszterium illetékes ügyosztálva fokozott energiával dolgozik és nincs kizárva, hogy kellő időre elkészüljenek, azonban az is megtörténhetik, hogy egyik-másik törvény csak néhány heti késedelemmel lesz életbeléptethető.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi hitelezői védegyület a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Stern Juliánna Szabadszállás, Gerő E. Manó Nagyvárád, Sipos testvérek Kisvárdá, Schwarz és Friedmann Miskolc.

Ingyatlanok forgalma.

Gál József és neje Tar Zsuzsánna veszik Harsánvi Mária és Dicsőfi Józsefnétől 8 hold 1450 négyyszögöl ondódi szántóföldiét 14940 koronáért.

Korom György és neje Báthori Juliánna veszi özv. Báthori Mihályné Faragó Mária-tól 617 négyyszögöl Sestakerti szőlőt 1600 koronáért.

Kovács Istvánné Katona Piroska veszi Toldi Miklós és neje Takács Margittól erveki házastelkét 1460 koronáért.

Szabó Lajos és neje Dézsi Piroska veszi Kovács Juliánna és társaitól Homok-utca 75. számú házat 6000 koronáért.

Regény-csarnok. A cloomberi titok.

Irta: CONAN DOYLE.

Fordította: Szebenyei József.
(Folytatás.)

— Igazad van, kicsikém, a figyelmünket ma más kötötte le. Majd reggel elsétálok feléjük és megnézem, mi újság arra felé. Aprópos, éppen holnap van az a gyűlöletes október ötödike.

— Holnap?

— Igen.

— És akkor vége lesz ennek a borzalomnak?

— Vége lesz. Hála Istennek. Még egy nap és minden jóra fordul.

— Vagy rosszra, — mondta a hugom sötéten.

— Miért? Ezt honnan veszed?

— Nem tudom, Jack.

— Milyen kis jó lett belőled, hogy olyan biztosan tudod, hogy rosszra fordul minden. Mi van teled?

— Nem tudom. De nagyon lehangolt vagyok, — felelt Eszter, közelebb húzódva hozzám. Éreztem, hogy szinte remeg szegényke.

— Ugy érzem, mintha valami nagy veszedelem fenyegetne bennünket és a szerelmünk is mintha...

— Ne, ne folytasd.

— Miért akarnak ezek a különös emberek itt maradni a mi partjainkon?

— Kik? A buddhisták?

— Azok.

— Azok az emberek állandóan bőjtnapokkal veszködnek és vallásos ceremónák közt élnek. Jó okuk lehet itt maradni, ha ők itt időznek.

— Nem gondolod, hogy kissé különös, — mondta ijedt suttogással, — hogy ezek az emberek éppen ebben a rettenetes időben, ebben az órában értek ide? Indiából egyenesen ide és éppen most. Nem vetted ki mindebből, amit a tábornok és a többiek mondtak, hogy az ő rettegése valamiképpen Indiával van vonatkozásban?

A megjegyzés megdöbbenett.

— Most, hogy említetted, kezdek rá emlékezni, hogy a titokzatos eset valamiféle összefüggésben lehet Indiával, vagy valami különös esettel, ami ott történt évtizedekkel ezelőtt.

— Igen, igen. Látod?

— Jó, jó, de biztos vagyok benne, hogy a féltelmed alaptalan és nem is gondolnál ilyenmire, ha ismernéd azt a Ram Singhet. A megtestesülése a tudományak és jóindulatnak. Megdöbbenett arra a gondolatra, hogy mi leölünk egy juhót, vagy egy halat, mert — úgy mondta — ő inkább meghalna, semmint az életét vegye valamely állatnak.

— Mi nem vagyunk keresztvének, hanem Buddhisták a felsőbb iskola emberei. Nem ismerjük el azt, hogy az embernek joga volna leölni marhát, vagy halat a maga testi gyönyörűségére. Nem adott nekik életet, tehát azt el sem veheti; még a legnagyobb szükségben sem, mert a Mindenható jogát sérti vele. Mi tehát nem vehetjük hasznát az ön kegyes ajándékának.

— Uram, azonban ha ön minden üdítő táplálékot visszautasít, akkor a szervezetük felmondja a szolgálatot és meg fognak halni.

— Akkor meghalunk, felelte mosolyogva.

— Ezen ön mosolyog.

— Ezen mosolygunk.

— Pedig nem mosolyogni való.

— Ami tegnap történt, arra céloz: kérdezte Ram Singh.

— Oh, dehogy, felelte a kapitány. Csak a halált mi mégis utoljára hagyjuk.

— Most pedig Medows kapitány, — mondta az idegen, — bucsuznom kell öntől. Köszönjük az uton tapasztalt számos sziveségét. Remélem, a saját hajóját fogja nemskára kormányozni Mr. West. — fordult most hozzám, — remélem, még találkozunk, mielőtt elutazunk innen. Isten önökkel.

Felemelte a vörös fezt, meghajtotta nemes fejét, elbájoló, de komoly méltósággal, ami egyébként minden mozdulatát jellemezte és elment arra felé, amerről jött.

— Gratulálók, kapitány ur. a saját hajójához. — mondta a kormányos mosolyogva, mikor hazafelé indultunk. — Remélem, arra nem vesz fel ilyenfajta embereket.

— Olyan szerencse engem nem ér.

— Nem lehessen tudni.

— Különböztet megesezt már különb dolog is. Mit gondol erről az emberről Mr. West? — kérdezte a kapitány.

— Engem nagyon érdekel. Fiatal emberben ritkán találni ilyen tudós, szép embert. Milven méltósággal tud bánni az emberekkel. Azt hiszem, nincs több harminc évesnél.

— Negyven. — mondta a kormányos.

— Hatvan, mint egy. — mondta a kapitány. — Ugy beszélt az Afgán háborúról, mint aki ott volt, annak pedig ide-oda negyven esztendeie.

— Csodálatos.

— Pedig úgy van. Ezek nem vénülnek.

— Az arca olyan sima, a szeme olyan fiatalos, lángoló, mint egy fiatal emberé.

— Mint egy gyermeké.

— Azt hiszem, ő a főpap a három között.

(Folyt. köv.)

Megbecsülhetetlen

és megfizethetetlen gyógyszerül szolgál **rheuma, köszvény, húlós okta hasogatódás, nyilallás és szuródásoknál** a kiváló hatása

Csillag növényessz.

Hírét és közkedveltségét különösen annak köszönheti, hogy fent nevezett bajoknál kitűnő hatása van és már rövid ideig használat után javulás és gyógyulás áll be.

Ára 70 fillér.

Gyomorgyengeség, szélgöres, fejfájás, köhögés, mellszorulás és több naponként előforduló bajnál

„Stella növényessz. fluid“-nak
1 üveg ára 40 fillér.

Mindkét kitűnő gyógyhatású szer több évi tapasztalás és kipróbálás után került forgalomba. Kiváló hatásuk rendkívül kedvelté és ismertté tette ugyanarra, hogy a legelterjedtebb házi szerekek tekinthetők.

Kapható a készítő REICHARD SÁNDOR

Csillag gyógyszeráránál
Debreczen, Arpád-tér.

Tiszta agyagból készült: szép piros

cserép, fali téglák

és legszebb nyersfalazati és

kémény-téglák

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karozagon szereshető be.

Értesítés!

1 Barchet blouz	K 1'50-től
1 Delain „	K 2'50-től
1 Gyapjuszövet „	K 3' -tól
1 Csipke „	K 3'40-től
1 Flanell pongyola	K 5'—től
1 Gyapju plaid	K 3'30-tól
Gyermekruhák	K 1'50-től

Csipke, Selyem, Gáz, Marquiset, Bársány és Posztó Blouzokölönlegességek!

Bársány, Szövet és Barchet gyermekruhák óriási választékban!

Uri, női divat fehérneműk és harisnyák. Nehéz selyem férfi nyakkendők —70 fil. től. 1 pár szarvasbőr keztyű 1'96 fil.

Leánykabátokban nagy választék! Reichmann-nál.

Royal szállodával szemben. Piac-utca 85. szám.

Dombos, de kitűnő termőképességű, cirka

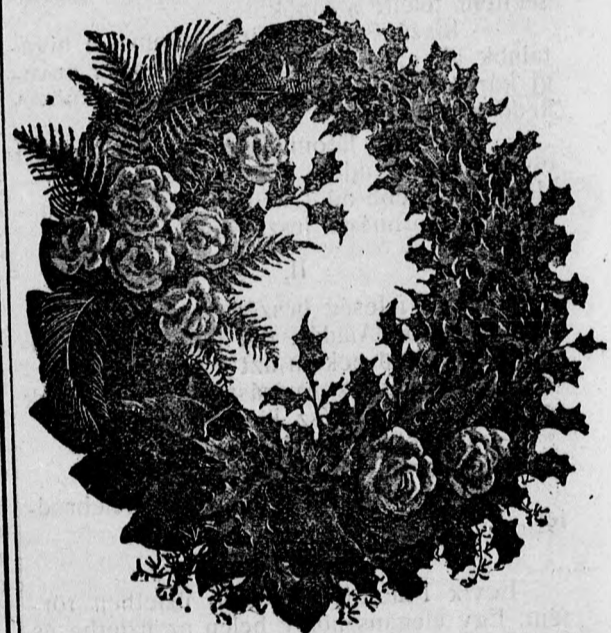
180 magyar holdas tagbirtokom,

urilakással és elegendő gazdasági épületekkel, 2500 korona évi haszonbérért előnyös feltételek mellett **kiadó.**

Értekezni lehet **Fisch Hermann** urral **Nagykárolyban.**

KONTSEK GÉZA

Nizzai virágcsarnoka

készíti a legremekesebb élővirág- és művirág-sirkoszorukat nemcsak a legelőkelőbb izlésben, hanem a legolcsóbban is

Különböző nagyságu üveg- és bádoggalackokban.

Mindenütt kapható! Kérjünk ingyen próbát!

APR

VALODI p...
tak, em...
ponta fr...
Lajos f...
Hóküzi...

30 éve fer...
ingek, l...
dász lát...
M. L.-né

Ha nincs...
asztalter...
és nagy...
rók, fér...
tönyre...
napról f...
mindenk...
babevas...
Kaiser...

Önt is ér...
raktár...
fizetésre...
kanavás...
árakban...
Arthur.

Ujdonság...
lélekme...
keztyűk...
Schwar...

Ha szán...
vassa...
tartós...
pök 26...
leány...
Fiu cs...
4 kor...
női cz...
sapkák...
csón...

Van sz...
cipőfe...
azt a...
zetem...
reiször...

Ki szép...
delni...
roly...
Csap...

Wel...
talos...
lefon...

AZ OK...
kiindul...
hánvtó...
kaphat...

Egy n...
tőzé...
ber...

AZ O...
kiindu...
hánvtó...
kapha...

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 50 fillér, azontul minden szó 5 fillér, a legkisebb hirdetés 50 fillér.

Vastag betűből szedett minden szó 10 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék választélyeget osztozni.

Különféle

VALODI prágai sonka, hideg felvágottak, ementáli és osemge sajtok naponta friss vágásban kaphatók **Deutsch Lajos** főüzletében **Piac-utca 38.** és a **fióküzletben Piac-utca 72.**

30 éve fennálló üzletemben legújabb férfi ingek, kötött kabatok, téli sapkák, vasdász lábszárvédők alkalmi áron Schwarz M. L.-nél Piac-u. 52.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre, Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

Önt is érdekli! Női és férfi kabatok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászon, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur. Hatvan-u. 17.

Ujdonságok, kötött női sapkák, kabatok, lélekmelegítők, gyermek plüss felöltők, keptyúk, gamaschnik nagy választékban Schwarz M. L.-nél Piacz 52.

Ha szándékszik pénzt takarítani, úgy olvassa el e hirdetést. Gyermek cipők 20/25 tartós, téli bélés 2 kor. 40. Gyermek cipők 26/28 tartós, téli bélés 3 kor. Fiu és leány cipők 29/34 tartós, téli bélés 4 kor. Fiu csizma 4 kor. 40.-től feljebb. Fiu ruha 4 kor. 40.-től feljebb. A legtartósabb **férfi női** cipők nagy választékban. Kalapok, sapkák és férfi divat cikkek nagyon olcsón **Klein Izsó-nál,** Csapó-u. 18

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezetem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusí Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Welsz Ferencz gépzemre berendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10-90.

AZ OKTÓBERI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtőzsdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Lakás

Egy modern kényelmes utcai lakás elköltözés miatt 1200 koronáért kiadó november 1-re. Cím a kiadóban.

Házak-Telkek

AZ OKTÓBERI MENETREND Debreczenből kiindulva bárhova 20 fillérért minden dohánvtőzsdében és lapunk kiadóhivatalában kapható.

Debreczenben a Boldogfalvai-kertben 5100 négyszögöl, házhelyeknek való belsőség, — a Péczely-utcai 7. számú ház eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Vámospércsen 40 hold föld tanyával, 7 hold szőlő gyümölcsössel eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóban.

Hajduböszörményben 3 ház, udvar, a Vénkertben 700 négyszögöl gyümölcsös fákkal beültetett házhelyeknek való föld előnyös feltételek mellett eladó, vagy bérbeadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Kiadó üzlethelyiség.

DEGENFELD-TÉR 8. SZ. ALATT sarok üzlethelyiség november 1-re kiadó. Felvilágosítást ad dr. Elek Dezső ügyvéd.

Donogán és Somossy

Debreczen, Kistemplombazár.

Megérkeztek az őszi idény ujdonságai:

Női ruhakelmék, selymek, bársonyok, francia flanellek, mosó velezek.

!! Óriási választékban !!

Kiadó üzlethelyiség.

CSAPÓ-UTCZA 18. SZAM ALATT nagy üzlethelyiség november 1-re kiadó. Felvilágosítást ad dr. Elek Dezső ügyvéd.

Legolcsóbb, legszebb és legjobb **férfiöltönyök és télikabátok** **Grünfeld Adolf és Társa** férfi- és fiuruha-áruházában kaphatók **Debreczen, Kistemplom mellett.**

Friedmann Sámuel bádogos és vízvezeték-szerelő **:: műhelyét áthelyezte ::** József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádogos munkákat jutányosan készít bádogos mesterek részére is.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GÖZTISZTÍTÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe : Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyri-tisztító.	Verbóczy- utca 14.

Telefonszám 632. Alapított 1893-ban. Telefonszám 632

Halmágyi Sámuel

fő- és főüzletébe, Debreczen, Piacz-utca

megérkeztek

óriási választékban Sealpiusoh felöltők, bársonykabátok, uti és városi bundák, raglanok, intezeti leánypaletők.

Külön nagy szőrmekiállítás!!

Persziáner, Sealskin és Caracul kabátok, mindennemű szőrméből karmantyuk és boá, gyermekgarnitúrák, menyasszonyi kabátok dus választékban. Costümök, leányruhák, blousok és pongyolákban legszebb különlegességek.

Olcsó árak! Angol costüm 30 korona. Előzékeny kiszolgálás.

„Kossuth Lajos“ gyógyszerár és vegyészeti laboratorium
DEBRECZEN, PIAC-U. 30. KORZÓ.
 Csak Dr. Szelényi Liliom tejcrémje a legjobb arc- és ké-finomító. Vegye meg!
 Droguista árucikkek droguista árban, legnagyobb raktár francia, angol, amerikai illatszerekben és kosmetikai cikkekben.
 Telefon 5-95.
Dr. Szelényi Árpád, gyógyszerész.

Új huscsarnok
 és hentesáru csemegeüzlet.
 Kuczik Gábor utóda
Debreczeni Lajos, Verbőczy-u. 2-4.
 (A Kereskedelmi és Iparkamara székházában.)

Izlésesen berendezett **ízlatozóval (Buffet-vel)**, hol naponta frissen készített **debreczeni különlegességek** fogyaszthatók. Marha-, sertés-, borjú- és juhhusok s mindenféle füstölt hús- és húsneműek a **legjobb minőségben, a legolcsóbban** s legpontosabban lesznek kiszolgálva.
 Telefon 211. szám.

BUTOR!
 Telefon 377. és 484. sz.
 Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.
Varga József
 Debreczen, Piac-utca 44. szám
 az udvarban.

Patal u'ca 12. sz. alatt
 kiadó
 a Nagy Lajos hirdetési irodatulajdonos házában két szobás utcai lakás nov. 1-re!
 2 szoba, konyha, spádz, fűkamara, mosóház használat. Jó vízü kut az udvarban, a lakásban villanyvilágítás, villanycsengő. A házban telefon. Villanyos vasuti közlekedés. Nagyon szép rendezett udvar
 Évi hasznobére 400 korona!

Gyomorgörcs, kólika, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknél a legkitűnőbb háziszser a
Hollandi

Gyomorcseppek

Egy doboz ára 40 fillér.

Készítette

Mihalovits Jenő

gyógyszertárban Debreczenben.

Most érkezett! **Alkalmi vétel!**
BLUMENSTEIN VILMOS ÜZLETÉBEN

Piac-utca 14., Bika-szállóval szemben.

1 drb Barchet blous	most csak	2 K 50 fill.
1 » Női posztó blous	» »	3 » — »
1 » Tüll, vagy selyem blous	» »	8 » — »
1 » Fehér szoknya és nadrág csipkedisszel	» »	5 » — »
1 » Női himzett vászon ing	» »	2 » — »
1 » Ajouros kávékészlet	» »	5 » — »
1 » Damaszt asztalkendő	» »	1 » 10 »
3 » Nyakkendő	» »	1 » 30 »
3 pár férfiharisnya, téli	» »	— » 90 »
1 mtr doublé mosóflanell	» »	— » 90 »
130 cm. angol kelme métere	» »	1 » 30 »

Óriási választék fekete és színes bársonyokban. Legújabb angol és doublé kelmék. Férfi és női fehéreneműek. — Asztal- és kész himzett ágynemű, stb. **Szigoruan szabott ár.** — Tisztelettel **Blumenstein Vilmos**

Legalkalmasabb bevásárlási forrás férfi-, fiú- és leánygyermek **ruhákban**
Neumann M.
 cs. és kir. udvari és kamarai szállító
 Debreczen, Piac-u. 51.

RUHA- és KELMEFESTÉS

KOZHIRRE TESSZÜK,

hogy külföldi mosómestert szerződtettünk, miáltal módunkban van nagybecsű megbízóinknak olyan gallért, kékelt és fehéreneműt szállítani, mely bármely bel- vagy külföldi tisztítást úgy szépségben, mint tartósságban messze túlszárnyal.

HRABÉCZY ELSŐ DEBRECZENI GOZMOSÓ
VEGYTISZTÍTÓ ÉS RUHAFESTO R. T.

Gvár és főüzlet **SZÉCHENYI-UTCA 42. SZ.** Telefon 323.
 Filialüzletek: Csapó-u. 30. Telefon 668. Halvan u. 11. Telefon 578. Miklós-u. 1. Telefon 1148. szám.
 Felvételi telep: Gitek Ede uridívat áruháza. Telefon 602.

! FERTŐTLENITETT ÁGYTOLLTISZTÍTÁS !

Vigyázz! Kékre festett kirakat. Vigyázz!

40 láda árut olcsón vettem s most olcsón adom.

1 mtr szép blouzelme 26 fillér. 1 mtr igen szép és jó kreton 28 fillér. 1 mtr jó minőségű barchet 29 fillér. 1 vég 23 mtr 8811. sz. alatt védett lilom madopolán chifon 10-50 K. 1 mtr valenzien csipke ismét 2 fillér. 1 mtr 120 cm. széles blouz- és pongyolakelme (kasán) most 1-20 K. 1 mtr 140 cm. széles kosztümkelme, kiváló jó minőség 1-02 K. 1 mtr 120 cm. széles alj és kosztümposztók, új modern kivitel 72 fillér. Sima bársony, minden szín 1-20 K. 1 mtr jó ing- és blouz-zephir 32 fillér. Schaal kendők, kötények, trico-árak, díszek, szallagok, selymek, harisnyák, téli kendők, szőnyegok, ágygarnitúrák, fehéreneműek, mindezek, mind olcsón lesznek eladva.

A vétel nem kötelező, — tessék megtekinteni.

Ifj. Molnár Lukács

Kossuth- és Batthyány-utca sarok, a színházzal szemben.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.